

๑๖๘๖๖
๑๖๘๖๖
๑๖๘๖๖

ทักษะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ธัญญา คำสวัสดิ์

20 มี.ค. 2552

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ตุลาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S38132

ทักษะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
ธัญญา คำสวัสดิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ตุลาคม 2551

ธัญญา คำสวัสดิ์. (2551). ทักษะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนิสิตหลักสูตร การศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะของอาจารย์และนิสิตต่อกิจกรรมในของนิสิต หลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม สำหรับนิสิตของของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำนวนทั้งสิ้น 42 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลมาได้จำนวน 33 ท่าน และนิสิตชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปี การศึกษา 2551 จากของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) ของคณะ ศิลปกรรมศาสตร์จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลมาได้จำนวน 157 คน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ วิชาเอกดนตรีศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติการทดสอบที สถิติการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีดูก็และดูเนทีทรี ผลการวิจัย สอดคล้องกับสมมติฐานทุกข้อที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

1. อาจารย์และนิสิตมีทักษะที่ดีต่อกิจกรรมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับ ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
2. อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับ ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ไม่มื ความสัมพันธ์กับทักษะต่อกิจกรรมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
3. นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทักษะต่อ กิจกรรมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่
 - 3.1 นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้าน การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทักษะไม่แตกต่างกัน
 - 3.2 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นิสิตที่มีวิชาเอกต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

THE OPINIONS OF PROFESSORS AND STUDENTS TOWARDS THE BACHELOR
OF EDUCATION (5 YEARS PROGRAM) STUDENTS' ACTIVITIES OF THE
FACULTY OF FINE ARTS , SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
TANUNYA KHUMSAWAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Art Education
at Srinakharinwirot University
October 2008

Thananya Kamsawat. (2008). THE OPINIONS OF PROFESSORS AND STUDENTS TOWARDS THE BACHELOR OF EDUCATION (5 YEARS PROGRAM) STUDENTS' ACTIVITIES OF THE FACULTY OF FINE ARTS , SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
Master thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Assist. Professor Umnad Yensabuy , Assist. Professor Chukapong Patlukfah.

The purposes of this research were to study the opinions of professors and students on activities of 5 years teacher generating fundamental level education project in faculty of fine arts at Srinakharinwirot University in 3 issues such as academic activities and community academic service activities, charity activities and teacher professional practicum categorized by personal factors. The populations were 42 professors in faculty of fine arts who organized activities in 5 years teacher generating fundamental level education project that can collected data from 33 professors and 170 students in class 2 to class 5 during the 2008 academic year in faculty of fine arts that can collected data from 157 students from 3 majors such as Visual art education, Performing art and Dance, Music education and Music education. Statistical Methods that used to analyze data were Pearson Product Moment Correlation Coefficient , Independent t-test, One-Way ANOVA ,Tukey and Dunett T3. The research results fit from research hypothesis such as:

1. Professors and students had good opinions on activities of 5 years teacher generating fundamental level education project in all of issues with high and highest level.

2. Professors who had different genders had different opinions on activities of 5 years teacher generating fundamental level education project with statistical significance only in the part of academic activities and academic service to community. But Professor's working experiences did not correlated to opinions on activities of 5 years teacher generating fundamental level education project.

3. Students who had different genders, class and majors had different opinions on activities of 5 years teacher generating fundamental level education project such as:

- 3.1 Students who had different genders had different opinions on academic activities and academic service to community, charity activities and all activities with statistical significance. But Students who had different genders had different opinions on teaching experience.

3.2 Students who had different class had different opinions on academic activities and academic service to community, charity activities, teaching experience and all activities with statistical significance.

3.3 Students who had different majors had different opinions on academic activities and academic service to community, charity activities, teaching experience and all activities with statistical significance.

ปริญญานิพนธ์

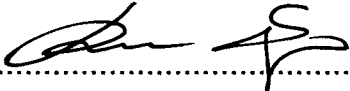
เรื่อง

ทักษะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ระดับ
ปริญญาตรี (หลักสูตร 5ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

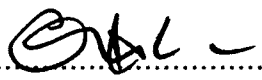
ธัญญา คำสวัสดิ์

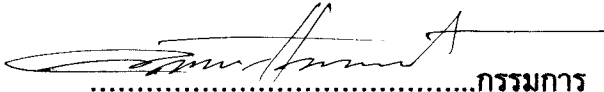
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ .17...เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

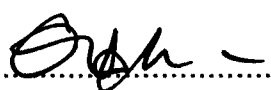

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)

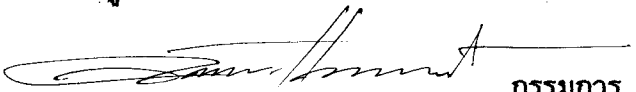

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ ทินานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เลิศ อานันทนะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการทำงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งในการทำ วิจัย และท่านทั้งสองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่ เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เลิศ อานันท์นะ กรรมการสอบปากเปล่าที่ ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีประโยชน์ ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริร์ บวรกิตติ รอง ศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ และดร.ราชันย์ บุญธิมา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ในการวิจัย รวมถึงให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน และฝ่ายบริการการศึกษาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอขอบคุณนิสิตชั้นปีที่ 2 – 5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี การศึกษา 2551 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และการพัฒนาเครื่องมือ การวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและคอย ดูแลช่วยเหลือเสมอมา รวมถึงให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ประโยชน์อันใดที่ได้จากการทำ ปริญญานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน

ธัญญา คำสวัสดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	20
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสาขาศิลปะในระดับอุดมศึกษา.....	38
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา.....	43
การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับ ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	96
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย.....	96
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	99
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	110
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	121

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ข้อมูลด้านเพศของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	71
2	ข้อมูลด้านประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	72
3	ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	72
4	ทัศนะของอาจารย์ต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน.....	73
5	ทัศนะของอาจารย์ต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์.....	74
6	ทัศนะของอาจารย์ต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน.....	76
7	ทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน.....	77
8	ทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์.....	79
9	ทัศนะของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน.....	80
10	เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในโครงการ ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามเพศ.....	81
11	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานของอาจารย์กับทัศนะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษบัณฑิต ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)	82
12	เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในโครงการ ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามเพศ....	83
13	เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในโครงการ ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตาม ระดับชั้นปี.....	84
14	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็น รายด้าน และด้านรวม จำแนก ตามระดับชั้นปี.....	85
15	เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในโครงการ ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)จำแนกตามวิชาเอก..87	
16	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทัศนะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในของนิสิตหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามวิชาเอก.....	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....

6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศจึงมีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของนวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่เจริญแล้ว ทำให้สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่เปิดกว้าง สามารถเชื่อมโยงสู่กันได้อย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งสำคัญที่ส่งเสริมให้ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศมหาอำนาจคือ การมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จะเห็นได้จากระบบการศึกษาของประเทศเหล่านี้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนของประเทศมีความใฝ่รู้ มีลักษณะนิสัยในการรักการอ่านและค้นคว้าตลอดเวลา สามารถพัฒนาตนเองเพื่อที่จะสร้างนวัตกรรมอยู่เสมอ

ในอดีตที่ผ่านมาการที่ประเทศไทยแก้ไขปัญหาวิกฤตในหลายเรื่องได้ช้า และไม่สำเร็จนั้นเป็นเพราะยังมิได้มีการหยิบยกปัญหา วิกฤตทางด้านการศึกษามาแก้ไขทั้ง ๆ ที่เป็นหัวใจสำคัญในการแก้ไขวิกฤตการณ์ในทุกๆ เรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 2) ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุด ต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ครูอาจารย์ที่สามารถจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 52) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 กำหนดว่ากระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์ภาคปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (พ.ศ. 2548 – 2551) ขึ้น ประกอบด้วยยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูศรัทธาวิชาชีพครู ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพครู และยุทธศาสตร์การผลิตครูแนวใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของครูอย่างองค์รวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

หนึ่งในยุทธศาสตร์ที่หลายฝ่ายให้ความสำคัญ และมีความเป็นรูปธรรม รวมถึงกำลังเป็นกระแสวิพากษ์ในปัจจุบัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การผลิตครูแนวใหม่ เกิดจากความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 50 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสังกัดทบวง ฯ (เดิม) จำนวน 12 แห่ง และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 38 แห่ง โดยตั้งเป็นโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างครูที่มีความลึกซึ้งทางวิชาการ มีความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโครงการนี้จะคัดเลือกและสนใจผู้เรียนที่มี

ความสามารถและต้องการเป็นครูอย่างแท้จริงเข้ามาเรียน โดยการให้ทุนการศึกษาและประกันการมีงานทำ โดยเน้นกิจกรรมภาคปฏิบัติและพัฒนาจิตสำนึกความเป็นครู มีการปรับหลักสูตรจาก 4 ปี เป็น 5 ปี ในปีนี้หัวข้อของการศึกษาจะเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ปีเต็ม (2 ภาคการศึกษา) นอกจากนี้ภาครัฐได้ให้งบประมาณแก่ผู้เรียนในโครงการ 84,000 บาทต่อคนต่อปี โดยแยกเป็น ทุนการศึกษา 69,000 บาท และค่ากิจกรรม 15,000 บาท ซึ่งในค่ากิจกรรมนั้นจะจัดสรรให้แก่ มหาวิทยาลัยร้อยละ 30 และคณะที่นิสิตสังกัดร้อยละ 70 จะเห็นได้ว่าโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) นั้นถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการผลิตครูในอดีตในส่วนของการให้ความสำคัญกับกิจกรรมเพื่อให้ได้ลงมือปฏิบัติจริง กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนงบประมาณให้ถึงปีละ 15,000 บาทต่อคน (นงนารถ ชัยรัตน์. 2550: 13) โดยมีคุรุสภาเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการวางนโยบายและดูแลโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยคุรุสภาได้กำหนดให้วิชาชีพครูหรือวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ซึ่งเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้นด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจะได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม ส่วนผู้รับบริการทางการศึกษาจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นเช่นกัน ดังนั้นมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ มาตรฐานการปฏิบัติตน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 19)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งใน 50 สถาบัน ที่เข้าร่วมในโครงการหลักสูตรการผลิตครู 5 ปีดังกล่าว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเดิมมีรากฐานจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงและสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อพ.ศ. 2517 ปัจจุบันถือเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีชื่อเสียง ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญของประเทศและได้ทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ ปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ มีความมุ่งมั่นในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกคน ให้มีความรู้คู่คุณธรรมและมีความประพฤติดีผู้ทรงศีล ประสิทธิ์ประสาทความรู้ระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ (แนะนำ มศว. ม.ป.ป.: ออนไลน์) การบริหารงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นการบริหารจัดการเชิงรุกในแนวราบให้สามารถแสดงอัตลักษณ์และแข่งขันได้ พัฒนาการค้นคว้าวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ บูรณาการเรียนรู้กับสังคมและชุมชน สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อพัฒนาสังคมไทย และให้มหาวิทยาลัยเป็นกลไกสำคัญของสังคมแห่งการเรียนรู้ (สารจากอธิการบดี. ม.ป.ป.: ออนไลน์)

วิรุณ ตั้งเจริญ (2550: 7) อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาทางด้านหลักสูตรครู โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี

หลักสูตรครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าให้ความสำคัญกับการออกปฏิบัติงานในโรงเรียนในชั้นปีที่ 5 ซึ่งนิสิตทุกคนต้องไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1 ภาคเรียน และอีก 1 ภาคเรียนนิสิตจะต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนอื่น ๆ โดยสิ่งทีนิสิตจะได้รับในการไปปฏิบัติงานในโรงเรียน คือ การทำงานในส่วนบริหารจัดการภายในโรงเรียน การเรียนรู้วิธีการสอนจริง การไปเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การเป็นครูที่ปรึกษา หรือการดูแลทุก ๆ งานในโรงเรียน รวมถึงต้องทำงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งงานวิจัยเดี่ยว หรืองานวิจัยกลุ่ม ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน มีการวางแผนตั้งแต่จุดประสงค์ ทฤษฎี ประสบการณ์ บริบทสิ่งแวดล้อมที่ได้เข้าไปในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ตลอดถึงงานที่ได้ลงมือปฏิบัติการจริง โดยวิเคราะห์ และสรุปเป็นรายงานทางวิชาการ นอกจากนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมา ทั้งหน่วยงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะที่นิสิตสังกัด ได้วางแผนจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรสำหรับนิสิตในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ตลอดทุกภาคการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดการผลิตครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พบว่า มีความแตกต่างจากโครงการผลิตครูในอดีตที่ผ่านมาค่อนข้างมาก ตั้งแต่กระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้เรียน ที่มีความต้องการเป็นครูอย่างแท้จริงเข้ามาศึกษา มีการให้ทุนการศึกษา และประกันการมีงานทำ ซึ่งโดยภาพรวมถือว่าการเริ่มต้นที่ดี ในการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุด้านการพัฒนาและยกระดับวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง แต่สิ่งที่ถือเป็นนวัตกรรมในการจัดการศึกษาของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในครั้งนี้ ได้แก่ การให้ทุนจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในโครงการถึงปีละ 15,000 บาทต่อคน ซึ่งทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว โดยทางมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญที่จะพัฒนาความเป็นครูของนิสิตในโครงการด้วยการให้นิสิตทำกิจกรรม และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยการนำความรู้ในสาขาที่ตนเองกำลังศึกษา ประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ร่วมกับเด็กและชาวบ้าน เช่น โครงการศิลปะบำบัดสำหรับเยาวชน โครงการอนุรักษ์โรงเรียนเก่า เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นิสิตกลุ่มนี้เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็นครูอย่างแท้จริง ได้สัมผัสและซึมซับถึงปัญหาที่แท้จริงทางการศึกษา เห็นวิถีชีวิตของเด็กอีกกลุ่มที่ด้อยโอกาส และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาที่คุรุสภากำหนดไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นทั้งหมด ที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งประเภทกิจกรรมเป็น 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนโดยศึกษาทั้งในมุมมองของผู้จัดกิจกรรม ได้แก่ อาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ และศึกษาในมุมมองของนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมจาก 3 วิชาเอกที่กำลังศึกษาในชั้น

ปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 ได้แก่ ทักษะศิลปศึกษา นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง และดนตรีศึกษา ดนตรีไทย-ดนตรีสากล รวมถึงมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยในการนำมาพิจารณาปรับปรุงการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร เพื่อที่จะสามารถผลิตครูที่มีความเป็นครูอย่างแท้จริง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาออกไปสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพในสังคมไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการนำมาพิจารณาพัฒนาและปรับปรุงการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในด้านการจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตอบสนองความต้องการของผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม อันได้แก่ เด็กและเยาวชนในชุมชน โรงเรียน มหาวิทยาลัย และชุมชน รวมถึงภาครัฐสามารถนำไปประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต เพื่อที่ในอนาคตจะสามารถผลิตครูที่มีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และเป็นครูที่สามารถสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพในสังคมไทยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 212 คน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงไม่ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แต่ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นบุคคล 2 กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้แก่

1. อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 42 ท่าน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ วิชาเอกดนตรีศึกษา ดนตรีไทย -ดนตรีสากล

2. นิสิตจาก 3 วิชาเอกที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 จากนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ วิชาเอกดนตรีศึกษา ดนตรีไทย-ดนตรีสากล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของอาจารย์ ได้แก่
 - 1.1.1 เพศ
 - 1.1.2 ประสบการณ์การทำงาน
 - 1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิต ได้แก่
 - 1.2.1 เพศ
 - 1.2.2 ระดับชั้นปี
 - 1.2.3 วิชาเอก
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 กิจกรรม 3 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1.1 กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน
 - 2.1.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
 - 2.1.3 การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

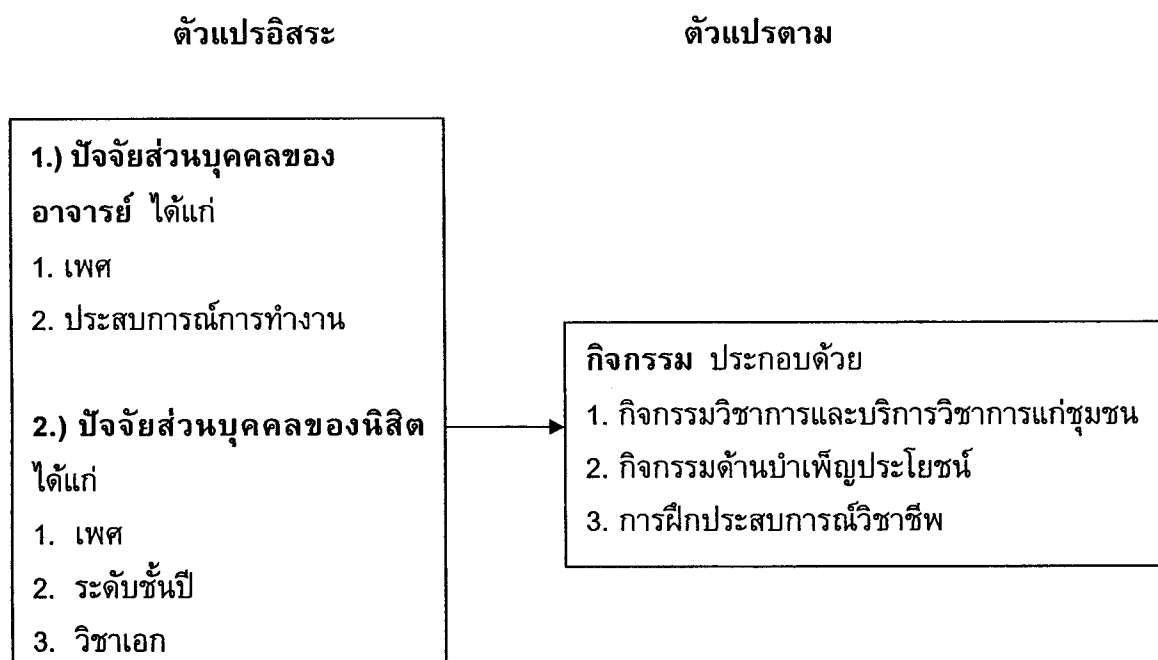
1. ทักษะ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม สำหรับนิสิตของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์

3. **นิสิต** หมายถึง นิสิตจาก 3 วิชาเอกที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 ได้แก่ ทัศนศิลป์ศึกษา นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง ดนตรีศึกษา-ดนตรีไทย ดนตรีสากล

4. **กิจกรรม** หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นทั้งส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน และนอกเหนือจากรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมบูรณาการทุกคณะ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทักษะของอาจารย์ และนิสิตต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ใน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
2. อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานของอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะต่อกิจกรรมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
3. นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทักษะต่อกิจกรรมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษากิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สามารถพัฒนามาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยจึงขอเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
3. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสาขาศิลปะในระดับอุดมศึกษา
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา
6. การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

1.1 ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาของไทย

ประเวศ วะสี (2545: 3-4) ได้ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาของไทยโดยเปรียบกับการจัดองค์กรไว้ว่า การจัดองค์กรรูปแบบใหม่เป็นการใช้อำนาจ ใช้กฎหมาย ใช้กฎระเบียบ ใช้การสั่งการลงไป จึงส่งผลไม่เกิดสิ่งใหม่ขึ้น สิ่งใหม่จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เกิดจากการถกทอของแก่นั่นเอง ของใหม่จึงเกิด ชีวิตก็เกิดขึ้นได้ การจัดองค์กรแบบใหม่ก็เกิดขึ้น เราพยายามไปหน้าไม่ได้ จะเป็นความเติบโตขึ้นโดยธรรมชาติ วิธีการที่ใช้อยู่ทุกวันนี้เขาเรียกว่าการตั้งกฎเกณฑ์ ไปกำหนดตายตัวให้มันเป็นอย่างนี้ ผิดธรรมชาติของการเติบโตขึ้น และการเกิดของใหม่ที่ดี ๆ ซึ่งการที่จะปฏิรูปการศึกษา ควรมีการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างจินตนาการใหม่หรือว่าความคิดใหม่กับคุณค่าใหม่ จึงจะเป็นการปฏิรูป ไม่ใช่เพียงการแก้ปัญหาละเล ๆ น้อย ๆ แต่การปฏิรูปจะต้องพลิกผันให้เกิดผลตัวอย่างใหญ่หลวงขึ้น โดยวิเคราะห์ว่าประเทศไทยในขณะนี้ ติดขัดที่อะไร วิกฤติที่อะไรแล้วใช้การปฏิรูปการศึกษาไปแก้จุดที่ติดขัด จุดที่วิกฤต

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545: 78-80) ได้กล่าวถึงความหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบและดำเนินการในองค์กรรวม มิใช่ดำเนินการแต่ละเรื่องในลักษณะแยกส่วน ถึงแม้จะกำหนดประเด็นการปฏิรูปการศึกษาแต่ละเรื่องก็ตาม แต่ละเรื่องก็ต้องมี

การวางแผนให้สอดคล้องและส่งเสริมเกื้อหนุนกันอย่างเป็นระบบ โดยรัฐต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนดำเนินการ และกลไกรับผิดชอบในลักษณะที่เป็นเอกภาพ

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2545 : 17) ได้ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบเป็น systemic change เป็นการรื้อและปรับปรุงครั้งใหญ่ ยกเครื่อง ทั้งทั้งระบบเลยปรับขนานใหญ่ทั้งระบบ อันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบใหญ่ ได้แก่ การบริหาร (ตั้งแต่กระทรวงลงมาถึงโรงเรียน) หลักสูตร (รวมทั้งมาตรฐานและการประเมินผล) กระบวนการเรียนการสอน วิชาชีพ (ของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา)

สรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษา จึงหมายถึง การจัดองค์กรทางการศึกษาแบบใหม่ ทั้งระบบ โดยทั้งระบบต้องมีความสอดคล้องและเกื้อหนุนกันด้วย ซึ่งรัฐต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนดำเนินการ และกลไกรับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจะมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาของประเทศชาติด้วย

1.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษา

ปรีชา เวสารัชช์ (2545: 78-80) ได้เสนอแนะว่าการปฏิรูปการศึกษาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและดำเนินการในองค์รวม โดยมีประเด็นที่จำเป็น 6 ประการ ดังนี้

1) การปฏิรูปสถานศึกษา โดยการเร่งรัดปรับปรุง คุณภาพของสถานศึกษาทุกระดับ อย่างเร่งด่วน โดยให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม ครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สื่อ และอุปกรณ์หลักสูตรสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทั้งนี้ ควรกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสถานศึกษานั้นด้วย

2) การปฏิรูปการผลิตครู โดยการส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งและคุณภาพในกระบวนการผลิตครู ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวข้องหลายประการเช่น การคัดเลือกผู้เข้าศึกษาวิชาครู การสนับสนุนทุนทรัพย์แก่นักศึกษาครูที่ขาดแคลน การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของประเทศและการหางานทำการมีคณาจารย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนาบรรยากาศที่เหมาะสมกับการศึกษาและอบรมวิชาครู การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นต้น

3) การปฏิรูปโครงสร้างและระบบการศึกษา โดยการปรับปรุงโครงสร้างและระบบการศึกษาให้มีเอกภาพ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดการจัดการศึกษาที่ศูนย์เปล่า ซ้ำซ้อน และไม่เหมาะสมกับความต้องการของสังคมสมัยใหม่ การสอดประสานระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ส่งต่อ และสนับสนุนต่อเนื่องในการเรียนรู้ เป็นต้น

4) การปฏิรูปหลักสูตรและเนื้อหาสาระในการศึกษา โดยการปรับสาระเนื้อหาให้ทันสมัย ตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ พัฒนาวิชาการใหม่ ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นและเหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อมีส่วนช่วยแก้ปัญหาของประเทศ และผลักดันประเทศให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ในเวทีระหว่างประเทศ

5) การปฏิรูปการอาชีวศึกษา โดยการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคล เข้าทำงานในระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค หรือเป็นนักเทคโนโลยี ซึ่งต้องมีทั้งความรู้ และทักษะในการ

ปฏิบัติงานจริงปัจจุบัน คุณภาพของผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้ด้อยลงเมื่อเทียบกับคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานทำนองเดียวกันในประเทศอื่น ในสังคมโลกซึ่งเป็นการแข่งขันด้านการผลิตที่ต้องอาศัยเทคนิคในการผลิต หากไม่เร่งรัดปฏิรูปด้านอาชีวศึกษาแล้ว ประเทศไทยจะขาดแรงงานฝีมือที่จำเป็นสำหรับการผลิตและการลงทุนในประเทศ

6) การปฏิรูประบบการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องได้รับการเร่งรัดปฏิรูปให้เกิดการเรียนรู้ในระบบการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างเป็นระบบ เพราะการศึกษาลักษณะนี้มีกฎมองว่าเป็นส่วนเสริม แต่แท้จริงแล้วการศึกษาเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนคนไทยทุกวัยทุกกลุ่มได้เป็นอย่างดี หากมีการวางแผนและประสานส่งเสริมให้เกิดผลสูงสุด

ซึ่งจรรยาพร ธรณินทร์ (2544: 50) ได้วิเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาในระดับนานาชาติ ทั้งซีกโลกตะวันตกและตะวันออก เพื่อนบ้านในเอเชีย ได้เห็นความมุ่งมั่นจริงจังในความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาท่ามกลางกระแสโลกไร้พรมแดนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มประเทศในแถบเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย มีประเด็นการศึกษาที่มีหลักการคล้ายกัน 8 ประการ ได้แก่ การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน การปฏิรูปการฝึกหัด การปฏิรูปอุดมศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง การส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต การเตรียมบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคนและตลาดแรงงาน การปรับปรุงระบบการศึกษา และการก้าวทันความเป็นนานาชาติและการก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 3-12) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษามาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยมีแนวคิดและหลักการ ดังนี้

1. เน้นการพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพสูงขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตและความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. จัดการศึกษาไทย เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้มีการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้มีการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. การจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจ และมีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น
4. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เป็นครู คณาจารย์และบุคลากรมืออาชีพ
5. มีการระดมสรรพกำลัง เพื่อการจัดการศึกษา
6. บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษามากขึ้น
7. จัดการศึกษาอย่างหลากหลาย มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเหมาะสม

ลิปพนนท์ เกตุทัต (ลิปพนท์ เกตุทัต. 2545 : 18-19) กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมี 78 มาตรา มี 3 ประการ ได้แก่

1. บุคลากรทุกคนมีสิทธิและโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเสมอกันตลอดชีวิต ในช่วงการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
2. ปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ให้รู้วิธีเรียนรู้
3. ระดมและกระจายทรัพยากร จัดการศึกษาให้กว้างขวางและเป็นธรรมให้มีประชาชนมีส่วนร่วม

ซึ่งสอดคล้องกับสมชาวี เกษประทุม (2545 : 20) ที่ได้สรุปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าเน้นการปฏิรูปการศึกษา 5 ประการ ดังนี้

1. ปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกันทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ นอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ปฏิรูปการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญแก่หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. ปฏิรูประบบการบริหารและจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม
4. ปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง
5. ปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรและจัดสรรทรัพยากรให้ถึงผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

ซึ่งการที่จะปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะบังเกิดผล จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยบางประการซึ่งกฎหมายกำหนดไว้อย่างน้อยสี่ปัจจัย ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมของบุคคล กลุ่มบุคคล และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม
2. มาตรฐานและระบบประกันคุณภาพ
3. การระดม จัดสรร และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทุกด้านเพื่อการศึกษา
4. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กฎหมายจึงกำหนดให้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษาขึ้นเป็นองค์การมหาชน บริหารโดยคณะกรรมการบริหารชุดหนึ่ง จำนวน 9 คน มีระยะเวลาการทำงานจนถึงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยกำหนดพันธกิจสำคัญของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา คือ

1. เสนอการจัดโครงสร้าง องค์กร การแบ่งส่วนงาน ระบบครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (ตามหมวด 5 หมวด 7 และ หมวด 8 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ)
2. เสนอแนะเกี่ยวกับการร่าง และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะข้างต้น

ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้สำนักงานปฏิรูปปรับฟื้นความคิดเห็นจากประชาชน ประกอบด้วยการดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าวของสำนักงาน เป็นไปตามหลักการ กล่าวคือ เป็นไปตามกรอบกฎหมายตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้เกิดการปฏิรูป การศึกษาอย่างแท้จริงเกิดผลได้จริง ครอบคลุม ในระยะเวลาสั้น มีเหตุผล อธิบายได้ เป็นไปตาม แนวการบริหารจัดการแนวใหม่ ที่เน้นผลสัมฤทธิ์ เน้นประสิทธิภาพ เน้นความคุ้มค่า และเน้น ประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม

สรุปได้ว่าแนวคิดการปฏิรูปการศึกษานั้นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมการศึกษาทั้งใน ระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งนโยบายและการสนับสนุนทางทุนทรัพย์จากภาครัฐ การนำนโยบายไปประยุกต์ใช้ในระดับ โรงเรียน รวมถึงมีการพัฒนาครูผู้สอนซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาไทยให้ เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.3 หลักการจัดการศึกษาและบทบาทของครูตามแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา

วิรุณ ตั้งเจริญ (2548: 52) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ว่ามีประเด็นสำคัญดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องถือหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมั่นว่าผู้เรียนมี ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
2. การศึกษาต้องเน้นความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการ ความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการศึกษาโดย เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ
4. ประเมินผลการเรียนโดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
5. จัดการศึกษาโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการ ค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม
6. จัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความ เข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน
7. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามแนวคิดการปฏิรูปการศึกษานั้น ส่งผลให้ บทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังที่วิรุณ ตั้งเจริญ (2548: 171-177) ได้พิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พบว่า มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” มาตรา 43 วรรค 2 “การจัดการศึกษา

อบรมของรัฐต้องคำนึงเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ" ตัวอย่างข้างต้น การศึกษาและการเป็นครูจึงมิใช่เพียงการสอนหนังสือและการทำหน้าที่ครูอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น การศึกษาต้องเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของความเป็นคน สิทธิมนุษยชน สิทธิ เสรีภาพ การจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และอื่น ๆ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 4 "การศึกษาหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต" ในมาตรานี้ ถ้าเราศึกษาอย่างพินิจแล้วนำไปปรับเปลี่ยนการศึกษา ดูเหมือนเราจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ (learning process) เรียนรู้แล้วต้องทำได้จริง ปฏิบัติได้จริง ต้องสร้างนวัตกรรมความรู้และเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และในมาตรา 6 "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข "ที่ผ่านมาระบอบการปกครองเน้นความรู้เพียงเกือบจะด้านเดียว" และก็ไม่มั่นใจว่าความรู้เหล่านั้น เป็นความรู้ที่แท้จริง ถูกต้อง ก้าวหน้าทันสมัย หรือมีพลวัตมากน้อยเพียงใด วันนี้การศึกษาคงไม่เพียงเท่านั้น สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ต้องผสมผสานอยู่กับกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรทั้งระบบ และที่สำคัญยิ่ง "สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" และในมาตรา 10 วรรค (2) "การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ" วรรค (4) "การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น" ใน มาตรา 25 "รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินการและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ" และในมาตรา 29 "ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันครอบครัว สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา

ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

จะเห็นได้ว่าในอดีตเราอาจจะเน้นการจัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนปกติ ละเลยนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (gifted students) และอีกด้านหนึ่งที่มีความต้องการพิเศษ (special needs students) ซึ่งตามหลักพัฒนาการนิยม (Progressivism) ที่ถือเด็กนักเรียนหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learners centered) ก็มองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน มองผู้เรียนเป็นพหุพจน์และมีลักษณะเฉพาะตัว ครูควรพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้และการสร้างสรรค์โลกใบนี้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ ฟังพาและช่วยเหลือตนเองอย่างดีที่สุด มีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจไม่น้อยกว่าใคร นอกจากนี้การศึกษาสำหรับอนาคตจะไม่อยู่เฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมหรือในโรงเรียนเท่านั้น แต่เน้นที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นหน้าที่ของรัฐบาล สังคม ชุมชน สถานศึกษาที่จะร่วมกันสร้าง และจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อผลักดันการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) การพัฒนาในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ (learning process and media) ผลักดันในเรื่องของการศึกษาและบริบท (education and context) ผลักดันในเรื่องของการศึกษาไร้ผนัง (school without wall) และผลักดันในเรื่องของชุมชนไปพร้อมกัน

บทบาทของครูยุคปฏิรูปการศึกษา จึงควรทำความเข้าใจกับพัฒนาการของสังคมสมัยใหม่ (modern society) ที่พัฒนามาสู่สังคมหลังสมัยใหม่ (postmodern society) อย่างไร สังคมสมัยใหม่ที่พัฒนาขึ้นมาพร้อมกับการปฏิบัติอุตสาหกรรม ประชาธิปไตย เสรีภาพ ปัจเจกภาพ พัฒนามาพร้อมกับระบบทุนนิยม (capitalism) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาคนในเชิงทรัพยากรบุคคล (human resource) คนที่มีค่าเท่ากับทรัพยากรพัฒนาคนและระบบการศึกษาในระบบสายพาน (assembly line) เพื่อป้อนเข้าสู่ระบบธุรกิจอุตสาหกรรมและโรงงานหรือระบบ “ผลิตออกขายเดียว” และไม่ฉลาดอีกมากมายหลายอย่าง มีการมองเมือง ชนบท ชุมชน การมองอดีต ปัจจุบัน อนาคต การมองมนุษย์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การมองภาพซ้อนและพลวัตในสังคม การมองศักยภาพของสมองซีกซ้ายและขวา ศาสตร์และศิลป์ หินและหยาง การมองแนวราบและคนรากหญ้า การมองภูมิปัญญาที่หลากหลาย มองสหวิทยาการ (interdisciplinary) มองการบูรณาการ (integration) รวมทั้งการมองสังคมแห่งการเรียนรู้และ “ความรู้คืออำนาจ” สำหรับอนาคต ให้ความสำคัญกับภาวะทางสติปัญญาหรือ IQ (Intelligence Quotient) ควบคู่ไปกับภาวะทางอารมณ์ (EQ) ภาวะทางจริยธรรม (MQ) ภาวะทางสังคม (SQ) และภาวะทางการแก้ปัญหาหรือวิกฤต (AQ)

นอกจากนี้การศึกษาและสังคมกำลังพูดถึงพหุปัญญาที่ต่อต้านแนวคิดในอดีตที่ติดยึดกับสติปัญญาเพียงด้านหนึ่งด้านใด มาสู่สติปัญญาความสามารถที่หลากหลายตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ปัญญาทางด้านดนตรี ปัญญาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ปัญญาทางด้านความเข้าใจตนเอง และปัญญาทางด้านธรรมชาติวิทยา เมื่อ

ความรู้มากมายและเคลื่อนไหวเช่นนี้ โลกของครูอาจารย์ในวันข้างหน้าจึงต้องปรับรื้อกระบวนการเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนใหม่ ครูอาจารย์จะมีหน้าที่กระตุ้นหรือพัฒนาให้ผู้เรียนฉลาดที่จะเรียนรู้ ฉลาดที่จะคัดสรรความรู้ และฉลาดที่จะเรียนรู้อย่างยั่งยืน ซึ่ง วิรุณ ตั้งเจริญ (2548: 52-66) ได้เสนอบทบาทของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา ว่าควรมีบทบาทดังนี้

1. การเป็นปัญญาชน (Intelligentsia) เป็นนักแสวงหา ค้นคว้าความรู้ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เคยกล่าวว่า “คนเป็นครูต้องเป็นนักเรียนที่จะเรียนรู้ตลอดกาล”

2. การเป็นต้นแบบทางสังคม (Social Prototype) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านจริยธรรมความดีงามทั้งหลาย เป็นที่พึ่งทางสติปัญญาและความรู้ของชุมชน

3. การมีภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นผู้มีรู้ความสามารถก้าวหน้าทันสมัย เปลี่ยนแปลงการยึดหยุ่น เป็นผู้นำทางจริยธรรม ผู้นำชุมชน ผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ

หรือมองในทางพุทธธรรม ครูพึงประสงค์ 4 ประการ ก็ยังสามารถนำมาเป็นหลักยึดในการเรียนการสอนได้อย่างดียิ่ง

1. สันติสนา ชีให้ชัด ชีแจ้งด้วยเหตุผล อธิบายให้แจ่มชัด
2. สมาทปนา ชวนให้ปฏิบัติ มั่นใจที่จะทำ กล้าที่จะทำ ทำได้จริง
3. สมุตเตชนา เราให้กล้า สร้างแรงบันดาลใจให้กระตือรือร้น
4. สัมปหังสนา ปลุกให้รำเริง มีความสุข มีความหวัง มีความฝันให้ชีวิต

ครูจึงเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้รอบด้าน และปรับตัวในสังคมได้อย่างมีสุข บทบาทของครูในการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนได้ นักการศึกษาได้พยายามมาหลายยุคสมัยที่จะปฏิรูปและยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงและเป็นวิชาชีพที่สังคมเชื่อถือ ให้ความไว้วางใจ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็น พ.ร.บ. การศึกษาระดับแรกที่จะทำให้ความฝันที่จะทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นจริง ผู้บริหารการศึกษาหลายคนทั้งของไทยและของต่างประเทศ อธิบายลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงไว้คล้าย ๆ กัน (ภวัตส์ สังข์เผือก. 2548) เช่น

1. เป็นวิชาชีพที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง และเป็นวิชาชีพที่จำเป็นต่อสังคม ถ้าไม่มีวิชาชีพอันนี้ สังคมจะโกลาหล วุ่นวาย ไม่พัฒนา

2. เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้สติปัญญาในการทำงาน สมาชิกวิชาชีพต้องใช้ปัญญาในการวิเคราะห์สังเคราะห์ วิจัยรณญาณในการประกอบอาชีพ และแก้ปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพ

3. เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าเป็นเวลานาน โดยกำหนดเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำว่าจะต้องไม่น้อยกว่า 4 ปี หลังสำเร็จระดับมัธยมศึกษาจึงจะทำให้สมาชิกวิชาชีพมีความรู้ความสามารถพอที่จะประกอบอาชีพได้ เช่น คนที่จะเป็นสมาชิกวิชาชีพวิศวกรรมจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและใช้เวลาในการศึกษามาไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือสมาชิกวิชาชีพทนายความก็ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และใช้เวลาในการศึกษามาไม่น้อยกว่า 4 ปี

4. ผู้เป็นสมาชิกวิชาชีพมีอิสระในการใช้วิจารณญาณ ความรู้ความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติงาน สมาชิกวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานในวิชาชีพของตนได้โดยอิสระ ไม่ต้องคอยคำสั่งหรือคำบงการจากบุคคลอื่น

5. สมาชิกวิชาชีพต้องมีความรับผิดชอบคือรับผิดชอบต่อการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้รับบริการอันเนื่องมาจากการตัดสินใจของตน และรับผิดชอบต่ออันเกิดจากการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ

6. สมาชิกวิชาชีพจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของสังคมมากกว่าอามิสสินจ้าง เงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ได้รับเป็นเพียงผลพลอยได้อันเกิดจากการอุทิศตนทำประโยชน์ให้แก่สังคม

7. สมาชิกวิชาชีพจะมีองค์กรวิชาชีพของตนคอยกำกับควบคุมผู้ที่อยู่ในวิชาชีพเดียวกันโดยเฉพาะ และผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ จะต้องสมัครเป็นสมาชิกวิชาชีพด้วยความเต็มใจ

8. สมาชิกวิชาชีพจะมีการศึกษา วิจัย และพัฒนาวิชาชีพของตนอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษา วิจัย ไปยังสมาชิกอย่างเป็นระบบ

9. องค์กรวิชาชีพจะมีจรรยาบรรณให้สมาชิกวิชาชีพปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และสมาชิกวิชาชีพก็จะรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจประกอบวิชาชีพของตน

สรุปได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ ส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีเจตนาที่จะเห็นอาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นวิชาชีพที่มีสมาชิกวิชาชีพสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและเป็นไปเพื่อสร้างสรรค์สังคมอย่างแท้จริง เป็นหลักประกันว่าอาชีพครู อาชีพผู้บริหารการศึกษา และอาชีพของคนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นอาชีพที่จะนำมาซึ่งสันติสุขแก่สังคมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผู้ที่เข้าสู่อาชีพหรือที่อยู่ในวิชาชีพนี้แล้วจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม พัฒนา และดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีในระหว่างที่อยู่ในวิชาชีพ รวมถึงมีมาตรการการดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงและเป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคมทั่วไปนั้น เริ่มตั้งแต่การปรับปรุงระบบการผลิต ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

1.4 แนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

สำหรับทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 1-9) ได้พัฒนากลุ่มงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาออกเป็น 6 กลุ่มงาน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มงานปฏิรูปด้านการเรียนการสอน
2. กลุ่มงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. กลุ่มงานด้านระบบบริหารและการจัดการอุดมศึกษา

4. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา
5. กลุ่มงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
6. กลุ่มงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การเตรียมการและการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการไปแล้วตามสมควร โดยมีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้รับช่วงพัฒนานโยบายและแผนการปฏิรูปการศึกษา บนรากฐานการศึกษาและวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละแห่ง โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัยของรัฐในระบบราชการที่มีความพยายามและมีปัญหาซับซ้อนมาหลายทศวรรษ มาสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และการเข้าร่วมสร้างเอกภาพทางการศึกษา ภายใต้ “คณะกรรมการอุดมศึกษา” “สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ” (มาตรา 32) และ “กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่วนชื่อกระทรวง สภา และคณะกรรมการ จะถูกปรับเปลี่ยนไปตามกระแสความขัดแย้ง ความอหังการของผู้จริงและไม่จริงหรือไม่อย่างนั้น ก็เป็นอนาคตของการปฏิรูปการศึกษาไทยต่อไป

ความพยายามของมหาวิทยาลัยในระบบราชการแต่ละแห่ง ที่พยายามจะปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือชื่อและระบบอื่นใดก็ตาม ก็เป็นความพยายามที่เกิดขึ้นเป็นระยะ 3-4 ทศวรรษ การเป็นมหาวิทยาลัยในระบบราชการที่มีโครงสร้าง มีการบริการ บุคคล บริหารงบประมาณ และการบริการวิชาการ ภายใต้กรอบและระบบราชการที่จำกัด เชื่อมโยงกับบุคลากร ข้าราชการ ทั้งบุคลากรบริหาร คณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนวิชาการ ส่วนใหญ่ที่เชื่อมั่นในระบบชนชั้นทางการบริหารหรือบริหารในแนวตั้ง ได้ก่อให้เกิดความอ่อนแอ ทางด้านการบริหารจัดการ ก่อให้เกิดหลักสูตรเพื่อการรับใช้ระบบราชการ รับใช้สังคม มากกว่าหลักสูตรเพื่อสร้างสรรค์สังคม ก่อให้เกิดการยึดมั่นในวิชาการ ในฐานะผู้บริโภควิชาการมากกว่า การสร้างสรรค์วิชาการ ขาดการตระหนักในการค้นคว้าวิจัย มหาวิทยาลัยในระบบราชการได้ กลายเป็นหอคอยทางวิชาการ พัฒนาปริมาณมากกว่าคุณภาพ พัฒนาผลประโยชน์ของบุคคล มากกว่าผลประโยชน์ของสังคม ผลผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมโดยขาดความเชื่อมั่นของสังคม มหาวิทยาลัยจึงถึงเวลาหรือเกือบจะเลยเวลาที่ต้องพัฒนาหรือปฏิรูปอย่างจริงจัง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นปัญหาหลายด้าน ทั้งปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาในการปฏิรูปการเรียนรู้ ปัญหาการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหานิติบัญญัติหรือกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพครู ปัญหาการปฏิรูปทรัพยากรเพื่อการศึกษา และปัญหาการปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามกรอบที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้

2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

2.1 แนวทางการผลิตครู 5 ปีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ม.ป.ป.: 5-25) เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เนื่องจากโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เป็นโครงการพิเศษที่กำหนดคุณสมบัติเฉพาะในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาโดยเน้นคนดี คนเก่ง และผู้ที่มีศรัทธาต่อวิชาชีพครู จำกัดจำนวนการรับนักศึกษา ให้เงินทุนระหว่างศึกษาและประกันการมีงานทำ เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเป็นครูที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้มีการกำหนดแนวทางการผลิต ดังนี้

2.1.1 กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการ

1) คุณสมบัติของผู้สมัคร เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่ามาแล้วไม่เกิน 1 ปี ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.75 และผลการเรียนเฉลี่ยในสาขาวิชาเอกที่สมัครไม่ต่ำกว่า 3.00 ตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีความประพฤติดี โดยการรับรองจากสถานศึกษา มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สามารถจะได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพได้ตามต้องการ

2) เกณฑ์การคัดเลือก พิจารณาจากผลคะแนนสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะในภาคปฏิบัติ (ถ้ามี) ร้อยละ 50 วัดแววจความเป็นครู ร้อยละ 20 และสอบสัมภาษณ์ ร้อยละ 30

2.1.2 หลักสูตร ที่ใช้ในการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีจำนวนหน่วยกิตโดยรวมไม่ต่ำกว่า 160 หน่วยกิต ในหลักสูตรจะต้องจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปีโดยมีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต โดยประกอบด้วย วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต และวิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 74 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

2.1.3 การจัดการเรียนการสอน โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1) เรียนรู้หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและนำไปใช้ได้

2) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

3) เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) เรียนรู้จากสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

5) เน้นการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

- 6) จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 7) จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู

2.1.4 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรมีแนวดำเนินการดังนี้

- 1) ควรกำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะ ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร
- 2) ควรจัดหาแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีจำนวนและคุณภาพที่เหมาะสม ควรมีการนิเทศติดตามผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 3) ควรมีการสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์และภายหลังฝึกอย่างเป็นระบบ ควรร่วมกับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ/หรือเขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

2.1.5 กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ คุณธรรม และจริยธรรม การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมพัฒนาดน กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมค่ายภาษา กิจกรรมกลุ่มสนใจ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น ในการกำหนดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมเพื่อการพัฒนา นั้น สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ (คุณลักษณะของบัณฑิต) ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยลักษณะการดำเนินการพัฒนา สามารถดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะชีวิตทั้งในระหว่างภาคเรียนต้น และ/หรือภาคเรียนปลาย และภาคเรียนฤดูร้อนของทุกปีการศึกษา โดยกิจกรรมที่จัดจะต้องเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตลอดโปรแกรมการศึกษา ระยะเวลาเรียน 5 ปี
- 2) จัดให้นิสิต/นักศึกษาตามโครงการได้เข้าพักในหอพักของสถาบันอุดมศึกษา แต่ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถจัดให้พักหอพักของสถาบันอุดมศึกษาได้หรือไม่มีหอพัก ให้จัดกิจกรรมทดแทนที่ช่วยพัฒนานิสิต/นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ทั้งนี้ นิสิต/นักศึกษา จะต้องผ่านกิจกรรมตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องบันทึกและออกหลักฐานในลักษณะของแบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมให้กับนิสิต/นักศึกษาไว้เป็นหลักฐาน

2.1.6 การปฏิบัติงานในสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดให้นิสิต/นักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตร เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ภายใต้การนิเทศร่วมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ได้แก่

- 1) ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน
- 2) การวิจัยในชั้นเรียน
- 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5) งานบริการของโรงเรียน
- 6) ศึกษาและบริการชุมชน
- 7) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2.1.7 เงื่อนไขและข้อผูกพัน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยทุนการศึกษาของนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พ.ศ. 2547

2.1.8 การจ่ายเงินทุน นิสิต/นักศึกษาในโครงการที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยทุนการศึกษาของนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พ.ศ. 2547 จะได้รับทุนการศึกษาตามหลักสูตร 69,000 บาท/คน/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าหอพัก และอื่น ๆ ในการจ่ายเงินทุนการศึกษานั้นให้สถาบันอุดมศึกษาหักเงินค่าลงทะเบียน ค่าหอพัก ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนเงินทุนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายในข้อที่ 1 แล้ว ให้จ่ายแก่นิสิต/นักศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายตามแนวทางที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

2.1.9 แนวทางการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินทุนของนิสิต/นักศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษามอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำในการวางแผนการใช้จ่ายเงินแก่นิสิต/นักศึกษา โดยให้นิสิต/นักศึกษาเปิดบัญชีธนาคารพาณิชย์และรายงานผลการใช้จ่ายเงินต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันอุดมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการบันทึกการใช้จ่ายเงินของนิสิต/นักศึกษาไว้เป็นหลักฐาน โดยการใช้เงินทุนควรเป็นไปตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

- 1) ค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษา
- 2) ค่าหอพัก ไม่เกินเดือนละ 1,500 บาท
- 3) ค่าหนังสือ วัสดุอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ ไม่เกินเดือนละ 600 บาท
- 4) ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ไม่เกินเดือนละ 2,500 บาท
- 5) เงินออม ตามความเหมาะสม

2.2 แนวทางการผลิตครู 5 ปีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2550: 1-8) เป็นสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในฐานะเป็นสถาบันแกนนำการผลิตครู ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีสถาบันเครือข่ายร่วมผลิตรวม 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีเป้าหมายเชิงปริมาณในการผลิตครูสาขาขาดแคลน 8 สาขา โดยเน้นกลุ่มวิชาที่กำหนดให้สภาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยในปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดรับ 6 สาขาวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษาจำนวน ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา ภายใต้การดูแลของ 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 112 คน แต่ในปัจจุบันมีนิสิตโครงการฯ คงเหลือ 104 คน เนื่องจากนิสิตลาออก จำนวน 1 คน นิสิตย้ายสาขาวิชา จำนวน 1 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตโครงการฯ เนื่องจากมีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.75 จำนวน 6 คน

2.2.1 การคัดเลือกนิสิตเข้าร่วมโครงการ

ในปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยได้คัดเลือกนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2547 จำนวน 6 สาขาวิชา รวมจำนวนนิสิตทั้งสิ้น 112 คน โดยดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนของโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ปีการศึกษา 2547 เป็นการคัดเลือกบุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นครู มีผลการเรียนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.75 และผลการเรียนเฉลี่ยในสาขาวิชาเอกที่สมัครไม่ต่ำกว่า 3.00 เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในคณะที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รับผิดชอบและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาการอุดมศึกษา ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นศูนย์รับสมัครและคัดเลือก 1 แห่ง ใน 12 แห่ง โดยคุณสมบัติของผู้สมัคร และหลักเกณฑ์การคัดเลือก เป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกนักศึกษา เพื่อขอรับทุนตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ประจำปีการศึกษา 2547 ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) คุณสมบัติทั่วไป

1.1 เป็นผู้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

1.2 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า สำหรับผู้สมัครที่จบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการดำเนินการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 5 พฤษภาคม 2547

1.3 เป็นผู้ที่ไม่มีโรคตามกฎหมาย ก.ค. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ว่าด้วยโรค ลงวันที่ 25 กันยายน 2546 ได้แก่

- (1) โรคเรื้อนในระยะติดต่อหรือในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม
- (2) วัณโรคในระยะอันตราย
- (3) โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจของสังคม
- (4) โรคติดยาเสพติดให้โทษ
- (5) โรคพิษสุราเรื้อรัง

1.4 เป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อยและรับรองต่อสถาบันอุดมศึกษาได้ว่าจะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเต็มความสามารถ และจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่แล้ว หรือที่จะมีต่อไปโดยเคร่งครัดทุกประการ

1.5 เป็นผู้ที่ไม่เคยถูกให้ออกจากสถาบันอุดมศึกษา เพราะความประพฤติไม่เหมาะสม

1.6 เป็นผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำผิดหรือร่วมกระทำทุจริตในการสอบวัดความรู้เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

หากปรากฏว่าในภายหลังว่าผู้สมัครขาดคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ 1.1-1.6 ข้อใดข้อหนึ่ง และหรือขาดคุณสมบัติเฉพาะตามข้อ 2 จะถูกตัดสิทธิ์ในการคัดเลือกครั้งนี้ และแม้ว่าจะได้รับการส่งชื่อเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใดแล้วก็ตาม จะถูกถอนสภาพจากการเป็นนักศึกษาทันที

2) คุณสมบัติเฉพาะ

เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.75 และผลการเรียนเฉลี่ยในสาขาวิชาเอกที่สมัครไม่ต่ำกว่า 3.00 ตลอดหลักสูตรมัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่า มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีคุณลักษณะเหมาะสมที่สามารถจะได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพได้

2.2.2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1) หลักสูตร หลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีหน่วยกิตโดยรวมไม่ต่ำกว่า 160 หน่วยกิต มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมีโครงการหลักสูตร ดังนี้

2.) การจัดการเรียนการสอน ตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

2.1 เรียนรู้หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ อย่างถูกต้องพร้อมที่จะนำไปใช้

2.2 เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้

2.3 เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

2.4 เรียนรู้จากสถาบันการศึกษา และเรียนรู้จากแหล่งชุมชน

2.5 จัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านวิชาชีพอย่างเหมาะสมตลอดระยะเวลาของการเรียน

3) การปฏิบัติการสอน เน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู นอกเหนือจากการสอน ภายใต้การนิเทศของอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา และอาจารย์นิเทศของโรงเรียน สำหรับปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ คุณสมบัติของสถานศึกษา เช่น ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ทำงานวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริการของโรงเรียน ศึกษาชุมชน และอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ให้นิสิตไปปฏิบัติงานในโรงเรียน สำหรับปฏิบัติการสอน ในชั้นปีที่ 5 ซึ่งในการจัดการเรียนการสอน ของนิสิตโครงการผลิตครูชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการดำเนินการ ดังนี้

3.1 คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) หน้าที่ของคณะกรรมการ ได้แก่

3.1.1 กำหนดนโยบายและกำกับดูแลโครงการหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

3.1.2 บริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

3.1.3 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

3.1.4 กำหนดนโยบายและการพัฒนาการผลิตครูในระดับปริญญาตรี

3.1.5 พัฒนากิจกรรมนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

3.2 คณะอนุกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู หน้าที่ของคณะกรรมการ ได้แก่

3.2.1 ประสานงานการจัดผู้สอนวิชาชีพครู

3.2.2 ดูแลการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพครู

3.2.3 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด

3.2.4 พิจารณาลักษณะวิชาและโครงการร่างวิชาชีพครู

3.2.5 งานอื่น ๆ ที่จะทำให้การบริหารและการจัดหลักสูตรวิชาชีพครู ดำเนินไปตามแผนนโยบายของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู

2.2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คณะอนุกรรมการผลิตครูแนวใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2548 วันที่ 28 เมษายน 2548 ได้มีมติให้จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ นิสิต โครงการผลิตครู การศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในอัตรา 15,000 บาท/คน/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมให้แก่ นิสิตในแต่ละปี ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าว ที่ประชุม

คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมีมติให้จัดสรรเป็นเงินงบกลางให้มหาวิทยาลัยร้อยละ 30 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมให้นิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาชั้นพื้นฐาน (หลักสูตร 5 ปี) ในลักษณะบูรณาการร่วมกันทุกคณะ สำหรับเงินที่เหลืออีกร้อยละ 70 จะจัดสรรให้แก่คณะตามสัดส่วนจำนวนนิสิตที่ผลิตครู (หลักสูตร 5 ปี) ในการจัดกิจกรรมให้นิสิตแต่ละคณะ

โดยลักษณะของกิจกรรมที่ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2550 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานิสิตให้เกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมพัฒนาดน กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมค่ายภาษา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

2.2.4 การบริหารสัญญาวิทยารับทุน

1) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการให้มีการจัดทำสัญญาให้ทุน และสัญญาค้ำประกัน ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้ให้ทุน) กับนิสิตในโครงการ (ผู้รับทุน) ณ สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับมอบอำนาจ ซึ่งมหาวิทยาลัยมีนิสิตในโครงการฯ รวม 113 คน ในปีการศึกษา 2547 ในปีการศึกษา 2550 มีนิสิตในโครงการฯ รวม 104 คน โดยปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินงานโครงการผลิตครูชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) และหนังสือสัญญาให้ทุน และค้ำประกัน

2) กระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่งที่ สกกอ. 480/2547 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2547 มอบอำนาจให้อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ลงนามในสัญญาให้ทุนการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยทุนการศึกษา แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ การมอบอำนาจเป็นการเฉพาะบุคคล จะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้

3) ในแต่ละภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยโดยกองบริการการศึกษา จะนำเอกสารสัญญาวิทยารับทุนให้นิสิตแต่ละคนลงนาม ในฐานะผู้รับทุน อธิการบดีลงนามในฐานะผู้ให้ทุน คณบดีและอาจารย์ปรึกษาลงนามในฐานะพยาน และเก็บสัญญาไว้ที่กองบริการการศึกษา จนถึงสิ้นสุดสัญญา 5 ปี

2.2.5 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู

1) หลักการ หลักสูตรหมวดวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมุ่งที่จะสร้างครูและนักการศึกษาให้เป็นผู้นำทางปัญญาและจริยธรรม มีความสามารถที่จะเป็นผู้เรียนรู้ และผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำพาชุมชนและสังคมไทยไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างมีคุณภาพ

2) วัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของหมวดวิชาชีพครูมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูมีญาณทัศนะและเข้าถึงแก่นแท้ของการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์เข้าถึงชีวิต ธรรมชาติ และสังคม รู้เท่าทันการดำรงอยู่ และเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถกำหนดความคาดหวัง ความต้องการ เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

2.2 เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูเข้าถึงจริยธรรมในความหมายกว้าง ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันต่อปัญหาที่สังคมไทยและสังคมโลกกำลังเผชิญอยู่ มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความมุ่งมั่นที่จะก่อให้เกิดการตระหนักรู้ และการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีงาม

2.3 ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงผลกระทบของวิถีคิดในการมองโลก มองมนุษย์ และสรรพสิ่งที่มีต่อเจตนารมณ์และกระบวนการของการศึกษา

2.4 เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูสามารถเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่น ทั้งจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดมโนทัศน์ และความสามารถเชิงกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.5 ให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในแนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยน สร้างสรรค์ และหาทางเลือกที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสังคมปัจจุบัน

2.6 ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การทำงานจริงในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ และคุณลักษณะของความเป็นครู

3) สถานะของหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู หลักสูตรหมวดวิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งกำหนดหน่วยกิตโดยรวมไว้ไม่ต่ำกว่า 160 หน่วยกิต โดยจะต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี หลักสูตรการผลิตครูการศึกษาพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

3.1 หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

3.2 หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต และวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 74 หน่วยกิต

3.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

4) โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาชีพครูมีหน่วยกิต โดยรวมไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มวิชา และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

4.1 กลุ่มวิชากระบวนการทัศน์ทางการศึกษา 3 หน่วยกิต

4.2 กลุ่มวิชาการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

4.3 กลุ่มวิชาการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

4.4 กลุ่มวิชาว่าด้วยความเป็นครู 6 หน่วยกิต

4.5 กลุ่มวิชาเลือกวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต

4.6 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 12 หน่วยกิต (เป็นจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาชีพครู 9 หน่วยกิต และในหมวดวิชาเอก 3 หน่วยกิต)

2.2.6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา

2.2.7 การบริหารหลักสูตร หลักสูตรหมวดวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรกลางซึ่งจัดขึ้นสำหรับหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบัน มีคณะที่จัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษابัณฑิต รวม 6 คณะ ได้แก่คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา ทั้งนี้แต่ละคณะจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรหมวดวิชาเอก ซึ่งจำนวนหน่วยกิตโดยรวมไม่ต่ำกว่า 74 หน่วยกิต หลักสูตรหมวดวิชาชีพครู บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิชาชีพครู ซึ่งแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคณะที่จัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษابัณฑิต ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรวิชาชีพครู โดยสามารถเชื่อมโยงการศึกษาในหมวดวิชาชีพครูกับหมวดวิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.2.8 ระบบการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

3. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ได้มีการยกระดับเพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เช่นเดียวกับ แพทย์ วิศวกร ทนายความ เป็นต้น ซึ่งวิชาชีพทางการศึกษา นอกจากจะต้องประกอบวิชาชีพเพื่อบริการต่อสาธารณชนตามบริบทของวิชาชีพนั้น ๆ แล้ว สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2549: 15-18) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญต่อสังคมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ กล่าวคือ

1. สร้างพลเมืองดีของประเทศ โดยการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะทำให้ ประชาชนเป็นพลเมืองดีตามที่ประเทศชาติต้องการ
2. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนองตอบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาติ จากคนรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง ให้มีการรักษาความเป็นชาติไว้อย่างมั่นคงยาวนาน

จากบทบาทและความสำคัญดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับดูแลรักษาและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา โดยกำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาให้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร

ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ประกอบด้วย วิชาชีพครู วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา วิชาชีพผู้บริหารการศึกษา และวิชาชีพควบคุมอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งการกำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม จะเป็นหลักประกันและคุ้มครองให้ผู้รับบริการทางการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจะเป็นการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น

จากการที่วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม ต้องประกอบวิชาชีพภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและเงื่อนไขของคุรุสภา ดังนี้

1. ต้องได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพ โดยยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด ผู้ไม่ได้รับอนุญาต หรือสถานศึกษาที่รับผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าประกอบวิชาชีพควบคุมในสถานศึกษา จะได้รับโทษตามกฎหมาย

2. ต้องประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งต้องพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ และความชำนาญการตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ

3. บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีสิทธิกล่าวหา หรือกรรมการคุรุสภา กรรมการมาตรฐานวิชาชีพ และบุคคลอื่น มีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพที่ประพฤติผิดจรรยาบรรณได้

4. เมื่อมีการกล่าวหาหรือกล่าวโทษ คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพอาจวินิจฉัยชี้ขาดให้ยกข้อกล่าวหา/กล่าวโทษ ดักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ และผู้ถูกพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตไม่สามารถประกอบวิชาชีพต่อไปได้

สรุปได้ว่าการกำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม นับเป็นความก้าวหน้าของวิชาชีพทางการศึกษา และเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อผู้รับบริการทางการศึกษาที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วยซึ่งจะทำให้วิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม

3.1 ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2549: 19-20) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ไว้ว่าหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม นั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญ เพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของ ผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ตามแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภาจะกำหนดเป็นข้อบังคับต่อไป หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นจนได้รับการร้องเรียนถึงคุรุสภาแล้ว ผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัย ซึ่งขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) ยกข้อกล่าวหา (2) ดักเตือน (3) ภาคทัณฑ์ (4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 5 ปี (5) เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (มาตรา 54)

โดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำรวจความคิดเห็น จัดประชุมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านการผลิต การพัฒนา และการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมากำหนดเป็นสาระสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการคุรุสภาในคราวประชุมครั้งที่ 5/2548 วันที่ 21 มีนาคม 2548 และที่ประชุม คณะกรรมการคุรุสภาครั้งที่ 6/2548 วันที่ 18 เมษายน 2548 ได้อนุมัติให้ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม

3.2 องค์ประกอบของมาตรฐานวิชาชีพครู

สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2549: 19-25) ได้กำหนดองค์ประกอบของมาตรฐานวิชาชีพครูไว้โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

3.2.1.1 มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภา รับรอง โดยมีความรู้ 9 ด้าน ได้แก่ ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัยทางการศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และความเป็นครู โดยมีรายละเอียดของสาระความรู้ และ สมรรถนะของครู ดังต่อไปนี้

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

สาระความรู้

- 1) ภาษาไทยสำหรับครู
- 2) ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สำหรับครู
- 3) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครู

สมรรถนะ

- 1) สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง
- 2) สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง
- 3) สามารถใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน

2. การพัฒนาหลักสูตร

สาระความรู้

- 1) ปรัชญา แนวคิดทฤษฎีการศึกษา
- 2) ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย
- 3) วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย
- 4) ทฤษฎีหลักสูตร
- 5) การพัฒนาหลักสูตร
- 6) มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้นของหลักสูตร
- 7) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 8) ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร

สมรรถนะ

- 1) สามารถวิเคราะห์หลักสูตร
- 2) สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย

- 3) สามารถประเมินหลักสูตรได้ ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
- 4) สามารถจัดทำหลักสูตร

3. การจัดการเรียนรู้

สาระความรู้

- 1) ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน
- 2) รูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- 3) การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 4) การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 5) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 6) เทคนิค และวิทยาการจัดการเรียนรู้
- 7) การใช้และการผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้
- 8) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 9) การประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะ

- 1) สามารถนำประมวลรายวิชามาจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาคและตลอดภาค
- 2) สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 3) สามารถเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 4) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

4. จิตวิทยาสำหรับครู

สาระความรู้

- 1) จิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการมนุษย์
- 2) จิตวิทยาการศึกษา
- 3) จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา

สมรรถนะ

- 1) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน
- 3) สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 4) สามารถส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา

สาระความรู้

- 1) หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
- 2) การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา
- 3) การประเมินตามสภาพจริง
- 4) การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน
- 5) การประเมินภาคปฏิบัติ
- 6) การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม

สมรรถนะ

- 1) สามารถวัดและประเมินผลได้ตามสภาพความเป็นจริง
- 2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และ

หลักสูตร

6. การบริหารจัดการในห้องเรียน

สาระความรู้

- 1) ทฤษฎีและหลักการบริหารจัดการ
- 2) ภาวะผู้นำทางการศึกษา
- 3) การคิดอย่างเป็นระบบ
- 4) การเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร
- 5) มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร
- 6) การติดต่อสื่อสารในองค์กร
- 7) การบริหารจัดการชั้นเรียน
- 8) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 9) การทำงานเป็นทีม
- 10) การจัดทำโครงการทางวิชาการ
- 11) การจัดโครงการฝึกอบรม
- 12) การจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนา
- 13) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
- 14) การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

สมรรถนะ

- 1) มีภาวะผู้นำ
- 2) สามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน
- 3) สามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ
- 4) สามารถในการประสานประโยชน์

5) สามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ

7. การวิจัยทางการศึกษา

สาระความรู้

- 1) ทฤษฎีการวิจัย
- 2) รูปแบบการวิจัย
- 3) การออกแบบการวิจัย
- 4) กระบวนการวิจัย
- 5) สถิติเพื่อการวิจัย
- 6) การวิจัยในชั้นเรียน
- 7) การฝึกปฏิบัติการวิจัย
- 8) การนำเสนอผลงานวิจัย
- 9) การค้นคว้า ศึกษางานวิจัยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
- 10) การใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา
- 11) การเสนอโครงการเพื่อทำวิจัย

สมรรถนะ

- 1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

สาระความรู้

- 1) แนวคิด ทฤษฎี เทคโนโลยี และนวัตกรรมการศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
- 2) เทคโนโลยีและสารสนเทศ
- 3) การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- 4) แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้
- 5) การออกแบบ การสร้าง การนำไปใช้ การประเมินและการปรับปรุง

นวัตกรรม

สมรรถนะ

- 1) สามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- 2) สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- 3) สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

9. ความเป็นครู

สาระความรู้

- 1) ความสำคัญของวิชาชีพครู บทบาท หน้าที่ ภาระงานของครู
- 2) พัฒนาการของวิชาชีพครู
- 3) คุณลักษณะของครูที่ดี
- 4) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
- 5) การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู
- 6) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และการเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 7) เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
- 8) จรรยาบรรณของวิชาชีพครู
- 9) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) รัก เมตตา และปรารถนาดีต่อผู้เรียน
- 2) อุดหนุนและรับผิดชอบ
- 3) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 4) มีวิสัยทัศน์
- 5) ศรัทธาในวิชาชีพครู
- 6) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

3.2.1.2 มาตรฐานประสบการณ์ของครู โดยต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ซึ่งประสบการณ์ของครูมี 2 ด้าน ได้แก่ การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ โดยมีรายละเอียดของสาระการฝึกทักษะ และสมรรถนะของครูดังต่อไปนี้

1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

สาระการฝึกทักษะ

- 1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา
- 2) ฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษาผู้เรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา
- 3) มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้
- 4) ฝึกการจัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา

5) ฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

6) การจัดทำโครงการทางวิชาการ

สมรรถนะ

- 1) สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของผู้เรียน
- 2) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้
- 3) สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและปรับปรุง

4) สามารถจัดทำโครงการทางวิชาการ

2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

สาระการฝึกทักษะ

- 1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- 4) การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
- 5) การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้
- 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 7) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 8) การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 9) การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้
- 10) การสัมมนาทางการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ
- 2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
- 3) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 4) สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน

3.2.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของ ครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิมรวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิตเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของ

การพัฒนาผู้เรียน

2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธี การใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้นๆ

3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน

4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับ ความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึง ความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับ

ผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับใน ความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การ

แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูล ข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การ

สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการ นำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ใน โรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็น แนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็น กิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะ

เผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหักมุ่นในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

3.2.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์และ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ ของส่วนร่วมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศิลปะในระดับอุดมศึกษา

การสร้างเด็กและเยาวชนของชาติให้มีศักยภาพและมีสำนึกที่ดีงาม มีความเป็นสากลและความเป็นไทยอย่างไร ให้เขาสามารถยืนอยู่ในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสง่างามและมีศักดิ์ศรี การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีส่วนต้องรับผิดชอบปัญหาเหล่านี้ด้วย มิใช่เป็นเพียงการเรียนการสอนที่อยู่ในกรอบจำกัดทางศิลปะเท่านั้น ซึ่งวิรุณ ตั้งเจริญ (2548: 53-66) ได้กำหนดฐานความคิดการสอนศิลปะในปัจจุบันไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ฐานความรู้ (knowledge based) สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) สร้างภูมิปัญญา สร้างความรู้ที่บูรณาการเข้าด้วยกัน สร้างการเป็นผู้แสวงหา ศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ (learning process)

2. ฐานนักเรียน (students based) การศึกษาที่ต้องคำนึงถึงผู้เรียน เริ่มที่ผู้เรียน พัฒนาผู้เรียน ครูต้องตระหนักว่าโลกและสังคมวันข้างหน้าเป็นของนักเรียน เขาต้องมีพลังที่จะพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ ด้วยตัวตนของเขาเอง ครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นต้นแบบ และมีกระบวนการเรียนการสอนที่มีพลังกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. ฐานชุมชนและสังคม (community and society based) กระบวนการเรียนการสอนต้องเชื่อมโยงและมีสาระประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม อาจเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ดูดซับความรู้จากชุมชนและนำความรู้ไปพัฒนาชุมชน

4. ฐานอนาคต (future based) การศึกษาทุกด้าน รวมทั้งศิลปะ ต้องมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ไปสู่อนาคต ชีวิตของผู้เรียนในอนาคต นำอดีตมารับใช้ปัจจุบันและอนาคต อนุรักษ์ เพื่อเป็นฐานของปัจจุบัน มิใช่เพียงอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์

5. ฐานจริยธรรม (ethic based) โลกจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตามจริยธรรมความดีงาม การมีชีวิตเพื่อผู้อื่น เพื่อสังคม เพื่อโลกและธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ย่อมมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ระบบบ้าน ระบบโรงเรียน และระบบสังคมต้องร่วมกันรับผิดชอบ

ตามแนวคิดของวิรุณ ตั้งเจริญ (2548: 53-66) แล้ว ศิลปศึกษา (art education) ควรต้องพัฒนาเป็นพหุศิลปศึกษา (arts education) ศิลปะที่ครอบคลุมทั้ง ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี และ ศิลปะอื่น ๆ พหุศิลป์ ที่ครอบคลุมศิลปะที่หลากหลาย เชื่อมโยงบริบทศิลปะ (art context) และบริบทสังคม (social context) การศึกษา ที่ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้การศึกษา ที่มีสภาพเป็นมรรค (means) มากกว่าผล (end) ซึ่งพหุศิลปศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. พหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (Discipline-based Arts Education) เป็นกระแสการศึกษาแบบพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) ที่สอดคล้องกับกระบวนการเสรีภาพและลัทธิสมัยใหม่ ในสังคมมีการเรียนการสอนแบบยึดถือเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child-centered Movement) เน้นการแสดงออกเฉพาะตัว ทั้งกระบวนการศึกษาและศิลปศึกษา ศิลปศึกษาเชิงแบบแผน ได้พัฒนาแกนสำคัญในการสอน 4 แกน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ศิลป์ (Art History)สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) และศิลปะสร้างสรรค์ (Creation Art) กิจกรรม

กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ ตามทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน ควรได้รับการพัฒนาทั้งในลักษณะบูรณาการและการแยกอิสระ ระหว่างทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี ทั้งเพื่อการสร้างเอกภาพและการสร้างความโดดเด่นเฉพาะด้าน โดยพัฒนาให้เหมาะสมกับ วุฒิภาวะ เหมาะสมกับการสร้างประสบการณ์และความรู้ความคิดร่วม และเหมาะสมกับวุฒิภาวะที่จะพัฒนาไปสู่วิชาชีพ กิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ มีเป้าหมายในการสร้างคน สร้างชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อม

2. พหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา (Multiple-intelligences Arts Education) เกิดจาก ทฤษฎีวิวัฒนาการของสมองและทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ 8 ด้าน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) ปัญญาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) ปัญญาทางด้านตนหรือความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และปัญญาทางด้านนักธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) ซึ่งความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับสมองทั้ง 2 ซีก ของมนุษย์นั้น ถือเป็นกุญแจดอกสำคัญในการศึกษาค้นคว้าทางด้าน จิตวิทยาและการพัฒนาไปสู่ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา (อ่าน อารี สัญหจวี, 2535) โดย ศิลปศึกษาในกรอบความคิดแบบพหุปัญญาของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ ที่ถือว่า เรื่องของศิลปะเป็นเรื่องของปัญญาทางด้านมิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นความสามารถทางด้านปัญญา 1 ใน 8 ด้านของมนุษย์ สัมพันธ์กับสมองซีกขวาที่มีความสามารถทางด้านทัศนมิติสัมพันธ์ (visual spatial ability) นอกจากนี้พหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา ยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญญาทางด้าน มิติสัมพันธ์กับสื่อร่างกาย เช่น การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นปัญญาทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว กับสื่อเสียงที่เป็นปัญญาทางด้านดนตรี กับสื่อภาษาที่เป็นปัญญาทางด้านภาษา นอกจากนั้นแล้ว พหุศิลปศึกษายังนำไปสู่การเข้าใจตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ ตระหนักในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาในเชิงเหตุผลด้วย พหุศิลปศึกษาในเชิงพหุปัญญาเป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงกับ จิตวิทยา ศักยภาพของสมอง และปัญญา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนา ภูมิปัญญา ทักษะคิด สุนทรียะ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ รวมทั้งการพัฒนาวัฒนธรรม บูรณาการ (integral culture) และการคิดแบบองค์รวม (holistic view)

3. พหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (Thai Wisdom Arts Education) เป็นภูมิปัญญาที่คนไทยคิดค้นและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ซึ่งภูมิปัญญาความรู้ที่เกิดขึ้นนี้ จะเกิดขึ้นในอดีต ในปัจจุบัน หรือในอนาคตก็ได้ เมื่อเรากล่าวถึงภูมิปัญญา ย่อมหมายถึง ปัญญาติดดิน (ภูมิ = แผ่นดิน) มีคุณค่าบนโลกตามความเป็นจริง ภูมิปัญญาเป็นนามธรรม แต่ภูมิปัญญาก็สะท้อนสู่พฤติกรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัตถุที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นพิจารณาโดยภาพรวม

ของภูมิปัญญา สามารถแยกพิจารณาได้เป็น 8 ด้าน ได้แก่ วิธีการดำรงชีวิต (livelihood) ขนบธรรมเนียมประเพณี (tradition) ปรัชญาความเชื่อ (philosophy and belief) เรื่องเล่าพื้นบ้าน (folklore) ความเชื่อทางศาสนา (religion) การละเล่นพื้นบ้าน (folkplay) ศิลปะและงานช่าง (arts and craft) และภูมิปัญญาร่วมสมัย (contemporary wisdom)

การสร้างสรรคกิจกรรมศิลปะจากภูมิปัญญาไทย จำเป็นต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ แสวงหา ประสบการณ์ตรง สร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาไปสู่การสร้างสรรคค กิจกรรมพหุศิลปศึกษาสามารถ สร้างสรรคได้ ทั้งการบูรณาการสื่อการแสดงออก ทักษะศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี เข้าด้วยกัน หรือการบูรณาการสื่อที่หลากหลาย (mixed media) เช่น ทักษะศิลป์สื่อผสม การแสดงผสมผสาน ดนตรีผสมผสาน การบูรณาการระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ไทยกับสากล หรือบูรณาการ กับ กิจกรรมอื่น ๆ พร้อมกันนั้นก็สามารถแยกการแสดงออก แยกสื่อแยกลักษณะการสร้างสรรคได้

4. พหุศิลปศึกษาศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodern Arts Education) เป็นกระแส ความคิดของชุมชนโลก มากกว่าจะเป็นเพียงความคิดของชุมชนชาติใดชาติหนึ่งเท่านั้น ซึ่ง สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับศิลปะหลังสมัยใหม่ได้ ดังนี้

4.1 พหุศิลป์และพหุศิลปศึกษาเป็นรูปแบบของศิลปะตามแนวคิดของศิลปะหลัง สมัยใหม่ ศิลปะตามความคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความคิดใน การสร้างงานศิลปะด้วยสื่อที่หลากหลาย ปราศจากกำแพงกันระหว่างประเภทของศิลปะตาม ความคิดแบบเก่า หรือข้อจำกัดเรื่องการใช้สื่อในการแสดงออก การรับรู้ และจินตภาพ ในรูปแบบ งานที่ไม่อาจสรุปได้ว่าเป็นชนิดหรือประเภทใด ศิลปะหลังสมัยใหม่มีแนวโน้มที่ให้อิสระในการใช้สื่อ ให้เสรีภาพในการจินตนาการ การใช้เทคนิคที่หลากหลาย ตลอดจนการให้เสรีภาพในการเลือกใช้ แรงบันดาลใจจากแหล่งที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากวัฒนธรรมสมัยนิยม (popular culture)

4.2 ผลงานศิลปะในความคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ปราศจากความหมายในตัวของ มันเอง ความสัมพันธ์เชิงความหมายระหว่างศิลปินและผลงานศิลปะ ในความคิดแบบหลังสมัยใหม่ เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ความหมายในผลงานศิลปะเกิดจากการรับรู้ของผู้เสพ ผู้เสพงานศิลปะเป็น ผู้ให้ความหมายงานนั้น จากเหตุผลและความเชื่อของศิลปะหลังสมัยใหม่ ผลงานศิลปะมิได้มีคุณค่า อยู่ในตัวของมันเอง หากคุณค่าของผลงานศิลปะขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาของผู้เสพที่มีผลต่องานนั้น ๆ

4.3 ศิลปะในความคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมจึงนับเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการ สร้างสรรคและเรียนรู้ศิลปะ ศิลปะทั้งหลายมีอาจจะอยู่โดดๆ ตามลำพังได้ นอกจากนี้ ผู้ สร้างสรรคคงานศิลปะหลังสมัยใหม่มักจะมีประเด็นสงสัยและวิพากษ์วิจารณ์ยุคสมัยของตน อีกทั้ง มักจะสร้างผลงานที่เป็นศิลปะต่อต้าน (activist arts) ซึ่งต่อสู้เรียกร้องเพื่อสังคมและการเมือง

4.4 ศิลปะศิลปะหลังสมัยใหม่จะเป็นปฏิปักษ์กับระบบความคิดแบบศิลปะสมัยใหม่ และจะเป็นกลุ่มที่วิพากษ์ศิลปะสมัยใหม่ กลุ่มศิลปะสมัยใหม่เห็นว่าศิลปะแบบสมัยใหม่ให้ ความสำคัญกับจิตสำนึกส่วนตนโดยไม่สนใจอดีต และพยายามเน้นความคิดริเริ่มเฉพาะตนในการ

สร้างงานศิลปะ ขณะที่ศิลปะหลังสมัยใหม่มักจะหยิบเอาสาระจากอดีต นำเอาสาระเก่ามาใส่ในบริบทใหม่ นอกจากนี้ นักทฤษฎีและนักวิจารณ์หลังสมัยใหม่จะให้การยอมรับกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะและรูปแบบงานศิลปะที่หลากหลาย ไม่จำกัดขอบเขตหรือเส้นแบ่งกันใด ๆ ซึ่งต่างกับนักวิจารณ์และนักคิดลัทธิสมัยใหม่ ที่ปฏิเสธผลงานของศิลปินที่มีได้เป็นไปตามทฤษฎีความเชื่อของลัทธิสมัยใหม่

4.5 กลุ่มความคิดแบบหลังสมัยใหม่ ไม่เชื่อในเรื่องความเป็นไปได้ของการสื่อสารอันเป็นสากลหรือภาษาสากล ซึ่งตรงข้ามกับลัทธิสมัยใหม่ที่เชื่อและแสวงหาสิ่งที่เป็นสากล ตลอดจนความสามารถที่จะเป็นการสื่อสารสากล (universal communication) ทว่ากลุ่มหลังสมัยใหม่เชื่อในเรื่องลักษณะเฉพาะตนที่แตกต่าง ทั้งนี้ พวกเขาจะให้ความสำคัญกับเรื่อง เชื้อชาติ ชนชั้น เพศ พฤติกรรมทางเพศ ธรรมชาติ ท้องถิ่น ดินแดนต่าง ๆ ซึ่งต่างกัน ลัทธิหลังสมัยใหม่ เห็นว่าระบบสากลจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะกลุ่มของชุมชน และส่งผลไปสู่การสร้างสรรค์และการศึกษางานศิลปะ

การประเมินผลการเรียนการสอน กลุ่มหลังสมัยใหม่เชื่อว่า กระบวนการทำงานเป็นสิ่งสำคัญและมีค่ามากกว่าชิ้นงานที่สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด การทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งเกณฑ์การประเมินควรจะเป็นเกณฑ์ที่เปิดกว้าง ไม่ใช่เกณฑ์การวัดผลแบบวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของกลุ่มสมัยใหม่ หากผู้สอนต้องเชื่อในเรื่องของความหลากหลายและความแตกต่างเป็นหัวใจสำคัญ

5. พหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ (Giftedness Arts Education) เป็นการบูรณาการแนวความคิด ทั้งแนวคิดทางด้านความสามารถพิเศษ แนวคิดทางด้านจิตวิทยาศิลปะ แนวคิดเกี่ยวกับสมองและการสร้างสรรค์ แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศึกษา (Aesthetic Education) แนวคิดเกี่ยวกับพหุปัญญา และการสร้างสรรค์ศิลปะ การกำหนดกิจกรรมตามทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ นับว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับวงการการศึกษาของไทย อย่างไรก็ตาม การกำหนดกิจกรรมดังกล่าวก็ยังคงผสมผสานแนวคิดหลัก ซีไอเอสเอส หรือ ซีเอสที (CISST) ซึ่งเป็นสมมติฐานสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์ กับแนวคิดอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เพื่อชีวิตผู้มีความสามารถพิเศษ ทั้งด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง นาฏศิลป์ ดนตรี แนวคิดหลักซีไอเอสหรือ “CISST” มีดังนี้

C คือ Creativity “ความคิดสร้างสรรค์” จำเป็นต้องมีอยู่ในทุกวิชาชีพทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ หมอ นักดนตรี ข้าราชการ ขาวนา สังคมไทยขาดความคิดสร้างสรรค์ ระบบโรงเรียนไม่ได้ช่วยสร้างให้คนมีความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะมีพลังผลักดันความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรและการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนค่อนข้างล้าสมัย ความคิดสร้างสรรค์ในทางศิลปะ แสดงออกมาในรูปการณ์ต่าง ๆ กัน ความคิดสร้างสรรค์เป็นไปได้ทั้งกระบวนการคิดและปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรม ความคิดสร้างสรรค์ในที่นี้มุ่งเน้นปรากฏการณ์รูปธรรมที่นำเสนอออกมาทางรูปแบบของผลงานศิลปะ

I คือ Imagination “จินตภาพ” คือภาพในสมองที่มีอยู่กับทุกคนจินตภาพมีพื้นฐานมาจากความจริง จินตภาพอาจเป็นการคาดการณ์ไปข้างหน้า และคนเราก็มักจะพยายามหรือบุกบันไปสู่จินตภาพนั้น ลีโอนาร์โด ดา วินชี ร่างภาพจินตนาการถึงเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์ หลังจากนั้นอีกหลายร้อยปี พี่น้องตระกูลไรท์จึงทดลองการบินได้สำเร็จ ศิลปะกระตุ้นพลังจินตภาพในเด็กและเยาวชนได้อย่างมากมาย และผู้ที่มีความสามารถพิเศษก็ควรมีจินตภาพหรือจินตภาพการเด่นชัด

S คือ Sensibility กระแสศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) และศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art) เปลี่ยนแปลงไปมาก ความคิดและประสาทสัมผัสทางด้านต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ทักษะศิลปอาจบูรณาการกับศิลปะการแสดงดนตรี ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สังคม การศึกษาทางด้านสุนทรียศึกษาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกันประสาทสัมผัสทุกด้าน มากน้อยต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น การได้ยิน กายสัมผัส รส กิจกรรมทางศิลปะและการตรวจสอบทางด้าน “ความรู้สึกสัมผัส” จึงมีความจำเป็นด้วย

S คือ Systematization “การจัดระบบ” เป็นความจำเป็นอีกด้านหนึ่งก็ควรมีใช้เฉพาะทางด้านศิลปะเท่านั้น แม้ศิลปะจะเป็นเรื่องของการแสดงออก จินตนาการ สร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม เรื่องของระบบหรือสุนทรียะเชิงวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบ การกำหนดโครงสร้างภาพ การวางแผนใช้สี การตกแต่ง ความละเอียดประณีต ระบบความคิดที่ซับซ้อน ซึ่งในแต่ละงานหรือแต่ละกิจกรรมมีมากน้อยต่างกันออกไป “การจัดระบบ” ความคิดและการทำงานทางศิลปะจึงมีความจำเป็นด้วย

T คือ Transformaiton ทักษะศิลป์ใช้การมองเห็นหรือจักษุประสาทเป็นด้านหลัก แต่การมองเห็นก็เกี่ยวข้องกับกลไกและการแปลความหมายของสมองการมองเห็นภาพหรือรูปทรงเบื้องต้นอย่างปกติธรรมดาคงเป็นเพียงเรื่องการเห็นโดยทั่วไป แต่การเห็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และศิลปะจะเป็นเรื่องของความสามารถในการแปรรูป การเสริมแต่งรูป หรือสร้างรูปขึ้นมาใหม่ “การพัฒนาารูปทรง” ในที่นี้จึงเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง ในการตรวจสอบเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาควรต้องพัฒนาเป็นพหุศิลปศึกษา ที่ครอบคลุมทั้ง ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี และ ศิลปะอื่น ๆ เชื่อมโยงบริบทศิลปะ และ บริบทสังคม (social context) โดยมีการบูรณาการที่ผสมผสานกับการแยกย่อยศิลปะเฉพาะด้าน ย่อมต้องพัฒนากิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะลงสู่ผู้เรียนหรือเยาวชนรุ่นต่อ ๆ ไปด้วย ซึ่งพลังทางศิลปะและศักยภาพของบุคคลจะก่อให้เกิดการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าและดำรงอย่างแท้จริงสืบไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

5.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษา

กู๊ด (Good. 1973: 25) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการศึกษา (Education Activities) จึงมีความหมายว่าเป็นประสบการณ์ทางกาย (Physical) และประสบการณ์ทางสมอง (intellectual) ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2533: 75) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรม ว่าเป็นการปฏิบัติงาน ร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและความถนัด โดยผู้เรียนช่วยกัน คิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา อันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตย

กรรณิกา พิริยะจิตรา (2548: 125) กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ซึ่งไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียนโดยตรง สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปให้การสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้ เป็นกิจกรรมที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทางร่างกาย จิตใจ และสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ

สรุปได้ว่า กิจกรรมการศึกษา หมายถึงสภาพการณ์หรือประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พฤติกรรม และองค์ความรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และดำเนินต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาจจะจัดโดยมีรูปแบบหรือไม่มีรูปแบบก็ได้ แต่มี จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ

5.2 แนวคิดการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

ซิคเกอร์ริง และไรซ์เซอร์ (ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง. 2543: 49-50; อ้างอิงจาก Chickering. 1969; Reisser. 1993) ได้แยกประเภททฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial theories) มองการพัฒนาว่าเป็นชุดของงาน พัฒนาการหรือลำดับขั้นของการพัฒนา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านความคิด ความรู้สึก การประพฤติตน ค่านิยม และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ และตัวนักศึกษาเอง

2. ทฤษฎีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive theories) บรรยายถึงการ เปลี่ยนแปลงด้านความคิดและกรอบของวิวัฒนาการเกี่ยวกับการสร้างค่านิยม ความเชื่อ และการ สันนิษฐาน

3. ทฤษฎีสัญลักษณ์ (Typology theories) กล่าวถึงความแตกต่างในด้านแบบการ เรียน บุคลิกภาพ อารมณ์ หรือภูมิหลังทางสังคม ในฐานะที่เป็นบริบทสำหรับการพัฒนา

4. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม เน้นการศึกษาว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับลักษณะของแต่ละบุคคลอย่างไร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528: 17-23) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดกิจกรรม นิสิตไว้ว่าควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

1. ส่งเสริมให้นิสิตแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้นโดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียน วิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ และวุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้น

2. ส่งเสริมและช่วยเหลือให้นิสิตจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนาและความแตกต่างด้านการเมือง

3. เปิดโอกาสให้นิสิตมีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถเสนอความคิดเห็น กล้าแสดงออก สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่นิสิต รู้จักการอยู่และการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานอย่างมีระบบและฝึกการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. อำนวยความสะดวกในการจัดและดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

4.1 จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรมสำหรับประชุม อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการพิมพ์ การอัดสำเนา การจัดทำป้ายประกาศต่าง ๆ หรือหนังสือพิมพ์

4.2 ประสานงานกับภาควิชาและหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบันเพื่อสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นิสิตจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หน่วยรักษาความปลอดภัย ตำรวจหรือจราจร เพื่อช่วยให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีปัญหาอุปสรรคน้อยลง

4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้นิสิตหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

5. ส่งเสริมให้นิสิตรักความเป็นไทย มีความภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ระเบียบประเพณี ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

6. พัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพ มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมไทยและเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ เป็นที่ต้องการของสังคม

7. ช่วยให้นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอน และสามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543: 42 -44) ได้กล่าวถึงข้อค้นพบของ ชิคเคอร์ริง ที่มีอิทธิพลต่อการผลิตครู สรุปได้ว่ามีหลายประเด็นของการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีของชิคเคอร์ริง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบัณฑิตทางการศึกษา อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ลักษณะความเป็นผู้มีความรู้ความสามารถของครู บัณฑิตครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

1.1 ด้านวิชาการ ครูควรมีความรู้รอบด้านเพื่อสามารถเชื่อมโยงความคิดระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างประสมประสาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดอย่างกว้างขวางรอบด้าน เกิดความเข้าใจชีวิต สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่สำคัญต่อชีวิต

1.2 ด้านวิชาชีพ ครูควรจะเข้าใจบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เข้าใจเนื้อหาสาระและหลักสูตร รู้วิธีการถ่ายทอดอย่างแม่นยำ ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจสถานะผู้เรียนและรู้วิธีจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ใช้อุปกรณ์ การสอนวัดและประเมินผู้เรียนได้ตามหลักสูตรวิชาการ

1.3 ด้านวัฒนธรรม ครูควรมีความรู้ด้านวัฒนธรรมเมื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีที่ดี ของสังคม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมอย่างถูกต้องให้คนในสังคม ความคิดแนวปฏิบัติความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้ก่อปรกอบไว้ ศิลธรรมจรรยาที่สังคมได้ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมา อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประพฤติดี

การที่จะทำให้บัณฑิตทางการศึกษา มีลักษณะดังกล่าวแล้วจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เน้นถึงการปฏิบัติมากขึ้น การใช้บริการศึกษานอกสถานที่มีความจำเป็น เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนซึมซับศิลปวัฒนธรรม ความรอบรู้ด้านจากประสบการณ์ตรง การได้ปฏิบัติฝึกฝนอบรม ศิลธรรม จากชั่วโมงนอกห้องเรียน จากวัดวาอาราม เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยขัดเกลาจิตใจของบัณฑิต ครูให้รู้จักการจัดอารมณ์ของตนเองได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น หลักสูตรควรเน้นการปฏิบัติภาคสนามเพิ่มขึ้น

2. ลักษณะความเป็นครู นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ครูเป็นผู้ที่สังคมไทยให้การยกย่อง แม้แต่สรรพนามที่เรียก ผู้พูดด้วยจะเปลี่ยนสรรพนามจาก “คุณ” เป็น “อาจารย์” หรือ “ครู” แทนที่ ถ้าทราบว่าคุณที่พูดด้วยอยู่นั้นมีอาชีพครู ดังนั้นบัณฑิตครู จะต้องได้รับการพัฒนา ลักษณะความเป็นครู ดังนี้

2.1 ลักษณะท่าทาง เนื่องจากครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาของศิษย์อย่างมาก ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาด้านการแต่งกายให้เหมาะสม การวางท่าทาง การเดิน การนั่ง การยืนให้ดูสง่างาม มีความมั่นใจในตนเอง หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส บ่งบอกถึงความเมตตา และความพร้อมที่จะ “ให้” วิชาการ ความรักความสนใจศิษย์ ครูต้องมีความประณีต ตั้งแต่ทรงผมจนไปถึงรองเท้าที่สวม

2.2 วาจาครู ครูจำเป็นต้องใช้เสียงในการถ่ายทอดความรู้ และอบรมกุลบุตร กุลธิดา จึงจำเป็นต้องพัฒนาด้านการพูดเป็นพิเศษ เพื่อให้พูดได้สั้น กระชับรัดกุม ไม่เยิ่นเย้อ วากวน พูดได้กระชับ ชัดเจน พูดของยากให้เป็นของง่าย ใช้คำพูดเป็น พูดดี ไม่ส่อเสียดเย้ยเยาะผู้เรียน พูดจาได้เพราะ น่าฟัง ชวนให้เชื่อ ครูทุกคนควรจะได้รับฝึกการพูด จนสามารถใช้ได้คล่องแคล่ว เพื่อให้ไม่เป็นเครื่องบั่นทอนสติปัญญาและความรู้สึกที่ดีของผู้เรียน

2.3 ความประพฤติ โดยที่ครูเป็นปูชนียบุคคล ครูจึงต้องมีความประพฤติที่น่าเคารพยกย่อง เช่น มีความเสียสละ อดทนต่อถ้อยคำ ไม่แสดงอารมณ์ร้ายให้ผู้อื่นเห็น เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่แสดงว่าตนเองเก่งกว่าผู้อื่น ยกตนข่มท่าน ไม่ก้าวร้าวระรานผู้อื่นโดยวาจาหรือการกระทำ มีมรรยาทที่นุ่มนวลมีสมบัติผู้ดี การอบรมการประพฤตินั้น จะทำได้โดยการสอนในชั้นเรียน

อย่างเดียวกันไม่สำเร็จเพราะคนที่ทำผิดในโลกนี้รู้ว่าที่ทำผิดไปนั้นผิด แต่ไม่สามารถห้ามพฤติกรรมที่ผิดนั้นได้ ดังนั้น การฝึกอบรมจะต้องผ่านการดูแลอย่างใกล้ชิดจากการให้โอกาสในการแสดงพฤติกรรมแก้ไขพฤติกรรม นอกชั้นเรียนหรือผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ ที่มอบหมายให้นิสิตทำ

2.4 การคิดแบบครู ครูจะต้องมีลักษณะการคิดแบบพิเศษแตกต่างจากคนในวิชาชีพอื่น ๆ เช่น คิดอยากให้คนอื่นเจริญก้าวหน้าได้ดี อยากให้คนมีความสุข อยากให้คนมีความรู้ พัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น ในขณะที่ตัวก็มีความกรุณา คือมีความสงสาร เห็นใจคนอื่นที่ขาดตกบกพร่อง คนที่เรียนไม่เก่งก็อยากให้เราเรียนเก่งขึ้นมา คนที่มีความทุกข์ ครูก็อยากจะช่วยคลายทุกข์คลายเศร้า ครูต้องคิดว่า คนทุกคนพัฒนาได้ ดังนั้น ครูไม่รังรอหรือลังเลที่จะช่วยแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาศิษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความคิดแบบครูนั้นก็มิใช่คิดให้คนมีความรู้อย่างเดียวตามที่ครูส่วนใหญ่ในปัจจุบันคิดนั้นก็คือ คิดว่าตนเองมีหน้าที่บอกหนังสือ หรือสอนวิชาเท่านั้น ส่วนหน้าที่การอบรมปณิธย์ไม่ใช่หน้าที่ของตน จึงทำให้ครูเป็นจำนวนมาก บกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ สถาบันผลิตครูจึงจำเป็นต้องให้ความคิดแบบครู อย่างถูกต้อง นั่นก็คือ ให้ความคิดด้านบวกมากกว่าด้านลบ มองโลกในด้านสร้างสรรค์ คิดที่จะแก้ปัญหา คิดที่จะทำได้ คิดที่จะช่วยคนให้มีความสมบูรณ์ในชีวิต คิดห่วงใยผู้ที่ยังด้อยในด้านต่าง ๆ คิดในสิ่งที่ดีมีประโยชน์และสร้างสรรค์ ครูย่อมไม่คิดถึงเรื่องวัดถุมากเกินไปเพราะวิถีชีวิตของครูต้องคิดในแง่ของความพอดี พอมีพอใช้ มัธยัสถ์ ไม่ฟุ่มเฟือย ครูมีความสุขจากการสร้างศิษย์ให้เป็นคนที่มีคุณค่าให้แก่สังคม การพัฒนาความคิดนี้ ควรให้การศึกษาแทรกสอนในทุกวิชาที่สอนและอาจารย์ผู้สอนจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย

3. ลักษณะทางสังคม ครูควรมีทักษะทางสังคมที่ดี กล่าวคือ ความสามารถในการอยู่ร่วม ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ดีครูต้องเป็นที่พึ่งให้แก่คนในสังคม คือเป็นหลักในการคิดอย่างถูกต้อง การวางตัวอย่างถูกต้อง เข้ากับคนอื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ นำคนในสังคมให้ทำในสิ่งที่ยกงามเป็นประโยชน์พัฒนาสังคมที่อยู่ด้วยใจจริง แก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมและความประพฤติที่ไม่เหมาะสมมาสู่สิ่งที่ดีกว่า ซึ่งการพัฒนาบัณฑิตครูทางด้านนี้ควรใช้กิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้เป็นประโยชน์ ควรแนะนำให้บัณฑิตครูได้เข้าร่วมกิจกรรมชมรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ และรับผิดชอบงาน ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่าการพัฒนาบัณฑิต ครูจะต้องทำให้มีแบบแผนมากขึ้นกว่าที่เคยเป็น นอกจากนั้นการจัดประสบการณ์ตรง เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้สัมผัสงานภาคสนามเพิ่มขึ้น เป็นความจำเป็นของการพัฒนาวิชาชีพครูเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งควรจะต้องมีการวางแผนให้เห็นแนวทางปฏิบัติชัดเจน มากกว่าการที่จะปล่อยให้ นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้เองจากธรรมชาติ ที่ไม่อาจประกันได้ว่า บัณฑิตทุกคนที่สำเร็จการศึกษาไป จะได้รับการฝึกฝนอบรมให้มีลักษณะครูที่ดีตามที่ควรจะเป็น

5.3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2541) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมทางการศึกษาว่ามีเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบันนี้
2. เพื่อสนองความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลแต่ละคน ที่มีความแตกต่างกันโดยเปิดโอกาสให้บุคคลได้พัฒนาความถนัดของตน
3. เพื่อมุ่งพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของคนในแต่ละท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเขตชนบทหรือเขตเมือง ซึ่งนับเป็นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน
4. มุ่งส่งเสริมให้แต่ละคนสามารถใช้ประโยชน์จากการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของตนเองบนพื้นฐาน ของการบูรณาการกิจกรรมการศึกษาทั้งในรูปแบบการศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษา อัยาศัยอย่างกลมกลืนกัน
5. เป็นการสนับสนุนให้ชุมชนมีโอกาสในการฟื้นฟูและพัฒนากระบวนการจัดการ การศึกษา ตลอดจนฟื้นฟูและพัฒนาภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้มีคุณค่าต่อการแก้ปัญหาและพัฒนา วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นให้มีคุณค่าต่อการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ไปได้อย่างเหมาะสม
6. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการดำเนินชีวิตซึ่งจะนำไปสู่การฟื้นฟู และพัฒนาวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการศึกษาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นจะสามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นโดยตรง
7. ส่งเสริมให้ทุกคน ทุกองค์กร ร่วมมือกันประสานประโยชน์ ร่วมกันในการพัฒนา ตนเองและพัฒนาสังคมโดยรวม ซึ่งนับเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ที่กว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจเท่าทันข่าวสารข้อมูล และความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางทำให้ บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุขในกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา
8. มุ่งให้ทุกคนมีความตื่นตัวในการพัฒนาตัวเองตามความสนใจและตาม ความสามารถของตนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาถือเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตของสถาบันอุดมศึกษา แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนานิสิตศึกษานั้นในปัจจุบันได้พัฒนาไปเป็นอันมาก สาเหตุหนึ่งก็ เนื่องมาจากความเจริญของศาสตร์อุดมศึกษา ที่ทำให้เห็นความสำคัญของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ ยังได้มีการนำความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะทางจิตวิทยาเข้ามาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ พัฒนาการของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกำหนดรูปแบบและเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนานิสิตนักศึกษาด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17 – 22 ปี ในทางจิตวิทยาพัฒนาการถือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เนื่องจากอยู่ในวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลง กำลังเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง นักการศึกษาหลายคนได้เสนอคุณลักษณะ

ต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา

ประนอม รอดคำดี (2537) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสุขสมบูรณ์ (Wellness) ของนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชีวิตของนิสิตนักศึกษา โดยจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาความเป็นคนโดยสมบูรณ์ (the whole person) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical) บุคคลสามารถคงสภาพความยืดหยุ่นและความแข็งแรงของหลอดเลือดและหัวใจอยู่เสมอ ไม่มีอาการเหนื่อยง่าย ไม่เจ็บหน้าอก มีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้านการป้องกันโรค รู้อาการเริ่มต้นของการเจ็บป่วย รวมทั้งรู้จักเลือก รับประทานอาหารที่มีประโยชน์

2. ด้านสังคม (Social) แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมหรือเสียสละเพื่อชุมชน อันแสดงถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของคนและคนกับธรรมชาติ เพื่อสร้างความสุขสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในสังคม

3. ด้านอารมณ์ (Emotional) แสดงออกถึงการตระหนักรู้ และยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น การมีความรู้สึกต่อตนเองและต่อการมีชีวิตอยู่ในทางที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสามารถประเมินสภาพอารมณ์และข้อเสีย (ทางอารมณ์) ของตนได้ตามความเป็นจริงเพื่อสร้างความสุขสมบูรณ์ของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านสติปัญญา (Intellectual) มีส่วนร่วมคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมทุกอย่าง รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรที่มีเพื่อขยายพรมแดนความรู้ไปสู่การพัฒนาทักษะและศักยภาพของตน จนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นความสุขสมบูรณ์ ด้านสติปัญญา

5. ด้านการงานอาชีพ (Occupational) แสดงถึงความพอใจต่อการงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งความรู้สึกด้านดีต่อการทำงานนั้น ๆ เป็นความสุขสมบูรณ์ในหน้าที่ ซึ่งครอบคลุมการเรียนรู้และการเตรียมอาชีพในอนาคตของนิสิตนักศึกษา

6. ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) แสดงออกถึงการมีเป้าหมายของชีวิต รวมทั้งแสดงความรู้สึกด้านดีงามต่อชีวิตและธรรมชาติที่อุบัติขึ้นในโลก อันเป็นความสุขสมบูรณ์ด้านจิตใจและคุณธรรม

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) กล่าวว่า เป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยควรมีอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนาเจตคติและทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ

2. ด้านสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ความรอบคอบ ไตร่ตรองและเห็นการณ์ไกล

3. ด้านสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นโดยกระบวนการประชาธิปไตย กิริยามารยาทในสังคม มนุษยสัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. ด้านอารมณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและควบคุมอารมณ์ ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

5. ด้านเอกลักษณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุก ๆ ด้าน การพัฒนาความสนใจในอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

6. ด้านร่างกาย โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติ และทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรงอยู่เสมอ

7. ด้านคุณภาพ โดยเน้นคุณธรรมด้านพื้นฐาน อันได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ลดละเลิกอบายมุข ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ

หากพิจารณาแนวคิดต่าง ๆ ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่อ้างถึงมาตั้งแต่ต้น ทั้งที่เป็นแนวคิดในต่างประเทศ และแนวคิดของนักศึกษาไทย ก็พบว่า เป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษานั้นก็เป็นหลักการในการพัฒนามนุษย์โดยทั่วไป นั่นคือ การสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคมนั่นเอง และจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการศึกษายุคโลกาภิวัตน์จะเป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งเป็นการบูรณาการกิจกรรมการศึกษาของการศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ขณะเดียวกันจะต้องบูรณาการเข้ากับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นความรู้ที่ได้จากแหล่งวิทยาการที่หลากหลาย และเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการศึกษาดลอดชีวิตนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์โลกป้อนเข้าสู่ท้องถิ่น สมาชิกที่มีคุณภาพเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน

5.4 ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา

กรรณิกา พิริยะจิตรา (2548: 122-124) ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาว่ามีความสำคัญทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การที่นักศึกษาทำกิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษามีการพัฒนาศักยภาพหลาย ๆ ด้าน ก่อให้เกิดทักษะความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษาเป็นอันมาก ซึ่งการศึกษายภายในห้องเรียนไม่สามารถทำได้ ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อตัวนักศึกษา มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) และประเทศชาติ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย/สถาบัน เปรียบเหมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ที่มีกำลังกายกำลังใจ ความคิดริเริ่มที่ดี มีความสนใจอยากรู้ อยากเห็นและหวังดีต่อสังคม ประเทศชาติ อย่างบริสุทธิ์ใจ ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ อย่างดี จึงนับว่ามีความสำคัญดังนี้

1.1 กิจกรรมนักศึกษาที่มีหลายประเภท ได้แก่ กีฬาและนันทนาการ ศิลปะวัฒนธรรมบำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของนักศึกษา ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ช่วยให้นักศึกษาได้ใช้พลังร่างกาย จิตใจ และความคิดกระทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.2 กิจกรรมนักศึกษาที่มีความหลากหลาย ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพเมื่อจบการศึกษา งานอดิเรก กิจกรรมพักผ่อนที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

1.3 กิจกรรมนักศึกษาทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาในสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อมาทำกิจกรรมนักศึกษา ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมแล้วทำให้นักศึกษาเกิดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งทางด้าน วิทยาศาสตร์และด้านศิลปะ วัฒนธรรม

1.4 กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาทำนั้นจะผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษาในห้องเรียนอย่างหนักและทำให้นักศึกษาได้เปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถ

1.5 กิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาได้ประสบการณ์จากการทำงานด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม

1.6 กิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเองทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองและสังคม

2. ความสำคัญต่อมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา)

กิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาดตนเองซึ่งเมื่อจบเป็นบัณฑิตแล้ว จะเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงทำให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) บรรลุเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต การทำกิจกรรมนักศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษากับ นักศึกษาและอาจารย์ทำให้เกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และมีความเข้าใจระหว่างอาจารย์ นักศึกษาและมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) ยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) หลายแห่งผลิตบัณฑิตเน้นทางด้านวิชาชีพ แต่ถ้านักศึกษาทำกิจกรรมนักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ก็จะเป็นการช่วยให้มหาวิทยาลัย/สถาบันนั้นได้ทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้น กิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ ยังมีส่วนช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย/สถาบัน (สถาบันอุดมศึกษา) ได้อย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศชาติ

กิจกรรมนักศึกษาที่ได้พัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมหนึ่งคือ การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารและยากไร้ นักศึกษาได้ร่วมกันสร้างถาวรวัตถุ เช่น ถังเก็บน้ำฝน ฝายกั้นน้ำ สะพาน ยุงข้าว โรงเรียน ห้องสุขาในวัด ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนั้นนักศึกษายังเข้าไปทำการแนะนำประชาชนในหมู่บ้านชนบทให้มีความรู้ทางด้านการสาธารณสุขโดยเฉพาะเรื่องสุขภาพอนามัย การเกษตรกรรม แบบพึ่งพาตนเอง การศึกษา ฯลฯ เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนั้น นักศึกษายังมีบทบาทในการทำนุบำรุง พัฒนาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ฯลฯ เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายโดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพขณะศึกษาอยู่ และเป็นบัณฑิตที่ดีมีคุณภาพโดยใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษา จึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศประการหนึ่งเช่นกัน

สรุปได้ว่าการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ไม่ใช่เพียงแต่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความสามารถทางวิชาการ หากแต่ควรมีการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีทักษะในการจัดการชีวิตตนเอง ทำประโยชน์ให้แก่มหาวิทยาลัยและประเทศชาติต่อไป

5.4 ประเภทกิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมตามรูปการพัฒนานิสิตดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจการนิสิต สโมสรนิสิต สภานิสิต กิจกรรมเหล่านี้ฝึกให้นิสิตรู้จักทำงานร่วมกัน ฝึกตัดสินใจ และรับผิดชอบงานต่าง ๆ โดยฝึกวิธีการตามระบบประชาธิปไตย
2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมชมรมวิชาการต่าง ๆ ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมภาษาอังกฤษ ชมรมภาษาไทย ชมรมไต้หวัน ชมรมรัฐศาสตร์ ชมรมเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ชมรมวิชาการเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาที่นิสิตสังกัดอยู่
3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเข้าสมาคม เช่น ชมรมสุภาพสตรี ชมรมสุภาพบุรุษ ชมรมพัฒนาบุคลิกภาพ ปัจจุบันกิจกรรมประเภทนี้นิสิตไม่ค่อยจะมี
4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่าง ๆ เช่น ชมรมรักบี้ ชมรมบาสเกตบอล ชมรมฟุตบอล ฯลฯ
5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งฝึกหัดให้นิสิตมีความตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ เช่น ชมรมบริจาคโลหิต ค่าอาสาพัฒนา ชมรมพิทักษ์ธรรมชาติ ชมรมผู้บริโภครักษ์

6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตให้มีความประพฤติและจริยวัตรตรงตามเป็นที่ประสงค์แก่สังคม ได้แก่ ชมรมพุทธศาสตร์ ชมรมสมาธิ

7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมให้ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ สนับสนุนให้มีกิจกรรมทางวัฒนธรรม ต่าง ๆ เช่น ชมรมนาฏศิลป์ ชมรมวรรณศิลป์ ชมรมชาวเหนือ ชมรมเอกลักษณ์ไทย

8. กิจกรรมสหธนาคาร ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นิสิตใช้เวลาว่างพักผ่อนหรือทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น ชมรมถ่ายภาพ ชมรมทัศนศึกษา ชมรมสะสมแสตมป์ ชมรมต่างประเทศ

9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนิสิตไปสู่อาชีพในอนาคต เช่น ชมรมนักธุรกิจ ชมรมครูวิทยาศาสตร์ ชมรมนักประชาสัมพันธ์

10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตเกิดความสนใจทางการเมือง เพื่อการเข้าไปสู่พรรคการเมืองในอนาคต มหาวิทยาลัยในต่างประเทศอาจมีชมรมทางการเมืองของแต่ละพรรคอยู่ในมหาวิทยาลัยด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้ปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่เยาว์ และเมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะร่วมในทางการเมืองมากขึ้น

ธิดารัตน์ บุญนุช (2530) ได้สรุปประเภทของกิจกรรมนิสิตว่า กิจกรรมนิสิตอาจแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภท ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมด้านการปกครองตนเอง ได้แก่ สโมสรนิสิต องค์การนิสิต สภานิสิต มีจุดมุ่งหมายคือ

1.1 ให้นิสิตฝึกการเป็นผู้นำ ฝึกการทำงานร่วมกันและใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เกิดประโยชน์

1.2 นายกสโมสร หรือนายกองค์การนิสิตจะเป็นตัวแทนในการวางนโยบายการตัดสินใจในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของเพื่อนนิสิต

2. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการให้แก่นิสิต เช่น กิจกรรมตามวิชาการที่ตนเรียนในรูปแบบของชมรมต่าง ๆ

3. กิจกรรมกีฬา มุ่งพัฒนานิสิตในด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนทักษะในการกีฬา การฝึกซ้อม

4. กิจกรรมอาสาพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และการออกค่ายอาสาพัฒนาของนิสิต รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาสังคมและแหล่งเสื่อมโทรม

5. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์ให้แก่นิสิตด้านศิลปวัฒนธรรม ช่วยให้นิสิตได้มีโอกาสสัมผัสกับศิลปวัฒนธรรมด้วยการปฏิบัติจริงและการทำนุบำรุงส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

6. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่สอนนิสิตถึงเหตุการณ์เรื่องราวของโลกและสังคม กิจกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากนิสิตมีสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่ากิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นสำหรับนิสิตนักศึกษา จะมีหลากหลายประเภท ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา นิสิตนักศึกษาอย่างองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้สำเร็จเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

6. การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

จากการศึกษาเอกสารจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พบว่าสามารถแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

6.1 กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบด้วยกิจกรรมใน 17 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการกิจกรรมเพื่อการผลิตครูการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) ภาคการศึกษาที่ 1/2548
- 2) โครงการกิจกรรมเพื่อการผลิตครูการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) ภาคการศึกษาที่ 2/2548
- 3) โครงการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในชุมชน 2550
- 4) โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ชุมชน:กรณีศึกษาข้อมูลโรงเรียนเก่าและข้อมูลชุมชนจาก 5 หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์
- 5) โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อเพื่อการศึกษาทางเลือก :กรณีศึกษาเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา
- 6) กิจกรรมในโครงการชุมชนและวัฒนธรรม (ค้นหาองค์ความรู้ในชุมชนจากท้องถิ่นต่างๆทั่วประเทศ)
- 7) โครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ณ ประเทศไต้หวัน
- 8) โครงการประกวดฝีมือระดับเอก : ภูมิปัญญากับมาตรฐานทางดนตรีไทย
- 9) โครงการสาธิตดนตรีไทยเพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิตและนำแนวคิดในการศึกษาดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษายุคหลังสมัยใหม่แพร่กระจายสู่การศึกษาชั้นพื้นฐาน
- 10) โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ ปี 2551 เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านร่วมสมัย ชุดที่1
- 11) ชุดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ได้แก่
 - โครงการไหว้ครูดนตรีไทยประจำปี
 - โครงการส่งเสริมภูมิปัญญาละครไทย

— โครงการครูชานาฏศิลป์ไทย

12) โครงการศึกษาการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนอย่างยั่งยืน :
กรณีศึกษาชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

13) โครงการสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกันของนิสิตในโครงการ
ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี)”

14) โครงการศึกษาสำรวจเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้คุณธรรม สำหรับ
นิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี)

15) โครงการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านสังคม ประวัติศาสตร์ สังคมและ
ศิลปวัฒนธรรม สำหรับนิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5
ปี)

16) โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง “แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กับการพัฒนาคน การปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วมและการ
สร้างพื้นที่ให้กับปรัชญาพอเพียง”

17) “โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นการสอบผู้ ประกาศกับการสร้างสื่อเพื่อ
การศึกษาสำหรับชุมชน” สำหรับนิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี
(หลักสูตร 5 ปี)

6.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ประกอบด้วยกิจกรรม 4 โครงการ ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส (ครั้งที่ 11) : สร้างสรรค์ศิลป์
สู่ถิ่น ภูเพียง จังหวัดน่าน

2) โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ประกอบด้วย 9
โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จังหวัด
อุดรดิตถ์
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส บ้านธัญพร
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส บ้านอุเบกขา
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส บ้านปรางค์
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส โรงเรียน
ราชานุกุล
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส โรงเรียน
คนพิการบ้านปากเกร็ด
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ศูนย์เด็ก
ปฐมวัย ลาดพร้าว 45

- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จังหวัดเลย
- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จังหวัด

สระแก้ว

- โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส

3) โครงการศิลปกรรมบำบัดเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส โรงเรียนปัญญาวุฒิ
กร กรุงเทพมหานคร

4) โครงการศิลปกรรมบำบัดศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดหาดสูง เทศบาลตำบลไม้
เรียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

6.3 การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ในด้านการสอนนั้น เดิมหลักสูตรการผลิตครู 4 ปีในอดีตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 - 2546 จะมีการส่งนิสิตออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
หรือฝึกสอนทุกปีการศึกษา ปีการศึกษาละ 1 รายวิชา โดยปีการศึกษาที่ 1 – 3 จะเป็นการเก็บ
ชั่วโมงตามที่รายวิชากำหนด ส่วนในปีการศึกษาที่ 4 จะเป็นการฝึกงานตลอด 1 ภาคการศึกษา
โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิชาประสบการณ์ทางวิชาชีพครู 1 (PROFESSIONAL EXPERIENCE I :
ED163 / 1 หน่วยกิต) เป็นวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 เพื่อศึกษาสังเกตธรรมชาติการเรียนรู้ของ
นักเรียน การจัดโรงเรียน การทำงานของครูที่โรงเรียนสร้างเสริมทัศนคติและแรงจูงใจในการเป็นครู

2. วิชาประสบการณ์ทางวิชาชีพครู 2 (PROFESSIONAL EXPERIENCE II :
ED263 / 1 หน่วยกิต) เป็นวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 เพื่อศึกษาสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอน ใช้สื่อการเรียนการสอน ฝึกการตรวจแบบฝึกหัด การสอนเป็นรายบุคคล ทดลองการปกครอง
นักเรียนเป็นกลุ่มย่อย

3. วิชาประสบการณ์ทางวิชาชีพครู 3 (PROFESSIONAL EXPERIENCE III :
ED363 / 1 หน่วยกิต) เป็นวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 เพื่อเตรียมบทเรียนสั้น ๆ และทดลองสอน
ช่วยงานธุรการทั่วไปของชั้นเรียน รวมทั้งงานบริการในโรงเรียน

4. วิชาประสบการณ์ทางวิชาชีพครู 4 (PROFESSIONAL EXPERIENCE IV :
ED463 / 1 หน่วยกิต) เป็นวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 เพื่อทำการฝึกสอน และ / หรือฝึกงานใน
สถานศึกษา โดยได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง มีการสัมมนา ก่อน ระหว่าง
และหลังการฝึกสอน และ / หรือฝึกงาน

แต่ในหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาบัณฑิต ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) ที่ดำเนินมา
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จะแตกต่างหลักสูตรการผลิตครูในปีการศึกษา 2542 (หลักสูตร 4 ปี)

สำหรับนิสิตในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) จะเริ่มฝึกประสบการณ์ ในปีการศึกษาที่ 5 แต่เป็นการฝึกตลอดทั้งปีการศึกษาที่โรงเรียนที่มีมาตรฐานและเข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยนับหน่วยกิตในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ได้แก่

1. วิชาการปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์ (Internship in Education / 12 หน่วยกิต) เป็นวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 5 เพื่อให้นิสิตไปฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปี ภายใต้การนิเทศร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับสถานศึกษาโดยเน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ได้แก่

- 1) ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน
- 2) การวิจัยในชั้นเรียน
- 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5) งานบริการของโรงเรียน
- 6) ศึกษาและบริการชุมชน
- 7) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่านิสิตในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี) จะเริ่มฝึกสอนเมื่อศึกษาในชั้นปีที่ 5 แต่ในหลักสูตรจะเน้นให้นิสิตได้ฝึกทักษะด้านการสอนผ่านในตัวกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรที่คณะแต่ละคณะจัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต และในคณะศิลปกรรมศาสตร์ก็ดำเนินการเช่นเดียวกัน โดยจากการที่ผู้วิจัยศึกษากิจกรรมทั้งหมดที่จัดขึ้นพบว่า กิจกรรมแทบทุกกิจกรรมในหมวดกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะแทรกในส่วนที่ให้นิสิตได้ทำการสอนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมและเตรียมพร้อมทักษะและประสบการณ์ด้านการสอนให้นิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต พร้อมทั้งจะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีที่ 5 และมีความเป็นครูอย่างแท้จริง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธาริณี สุขจิตต์ (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านประสบการณ์การทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม การได้รับหลักคิดจากการดำเนินกิจกรรมนิสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วยนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม กีฬา และวิชาการ จำนวน 460 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมในระดับมาก และจำแนกตามชมรมที่สังกัด เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมนิสิต ในแต่ละด้านและโดยรวมใน

ระดับมาก ส่วนนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านการได้รับหลักคิดจากการดำเนินกิจกรรมนิสิต และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ และ นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมนิสิตต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง (2543) ได้ทำการศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร และคณะกรรมการนิสิตหอพักพร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตามคำขวัญของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร บุคลากร และคณะกรรมการเป็นนิสิตและกลุ่มนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่พักอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผลการวิจัยในด้านความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร และคณะกรรมการนิสิต หอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนา ลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตามคำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มีกิจกรรมการศึกษาเพียงแค่ 2 กิจกรรมโครงการเท่านั้น คือ โครงการอบรม มนุษย์สัมพันธ์สำหรับนิสิตหอพักใหม่ และโครงการส่งเสริม พัฒนานิสิตหอพักด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ลักษณะนิสัยของนิสิตและทางหอพักยังขาดบุคลากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษา ส่วนแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของ นิสิตหอพักตามคำขวัญของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรจะเน้นให้เป็นรูปแบบกิจกรรมการศึกษาให้มากขึ้น คณะกรรมการนิสิตหอพักควรจะมีบทบาทในการพัฒนาลักษณะนิสัยของ นิสิตหอพักให้มากขึ้น และควรจะมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรด้านงาน กิจกรรม การศึกษาเพื่อจะมีบทบาทที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมการศึกษาให้ลุล่วงไปด้วยดี

เนาวรัตน์ กังเมง (2542) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต 4 ด้านคือ ด้าน ศิลปวัฒนธรรม ด้าน บำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและด้านส่งเสริมวิชาการ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา ประสบการณ์การจัดกิจกรรมนักศึกษา อายุ กลุ่มคณะวิชาและระดับชั้นปี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 664 คน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2542 ประกอบด้วย กลุ่มคณะแพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สุขภาพ กลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี กลุ่มคณะศิลปะและการออกแบบ กลุ่มคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อการจัด กิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัย รังสิตแต่ละด้านและโดยรวม 4 ด้านพบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับ มาก โดยผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัย รังสิต ในด้านส่งเสริมวิชาการซึ่งผู้บริหารมีทัศนะแตกต่างกับนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้าน

เดียว นักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านส่งเสริมวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์และโดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในด้าน ศิลปวัฒนธรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการและโดยรวม 4 ด้าน ส่วน นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 มีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในด้านบำเพ็ญประโยชน์

ยุทธพงษ์ ยุคนธร (2543) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนนักศึกษาพึงพอใจสูงสุด 3 อันดับแรก คือ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา ภายใน กิจกรรมการบวช สมาธิและพัฒนาจิต และกิจกรรมศึกษาดูงานสถานประกอบการ ส่วนกิจกรรมที่ได้รับการจัดอันดับต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ กิจกรรมบริจาคโลหิต กิจกรรมขับขีปลดภัย ทำใบอนุญาตขับรถ และกิจกรรมไต่เวทีและประกวดสุนทรพจน์

พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุษดี และ พนิดา ดามาพงศ์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2543; อ้างอิงจาก พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุษดี และ พนิดา ดามาพงศ์. 2527) ได้ทำการศึกษา กิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยรัฐ 10 แห่ง ทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยเลือกศึกษาในนิสิตที่กำลังศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาขาสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า ทำให้มีการพัฒนาตนเองในด้านความคิด ความมีเหตุผลมากขึ้น รวมถึงพัฒนาด้านบุคลิกภาพ และความรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย

อัมพา ของทุมมินทร์ (2541) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย การเข้าร่วมกิจกรรม และรายได้ของบิดามารดา กับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา จำแนก ตามคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 โดย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 1,209 คน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานีในทุกคณะวิชา อยู่ในระดับปานกลาง โดยตัวแปร เกรดเฉลี่ย คณะวิชา เพศ ชั้นปี และการเข้าร่วมกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ย คณะวิชา ชั้นปี และเพศ ซึ่ง สามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.89

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทักษะต่อการจัดกิจกรรมในระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยยังมีเป็นจำนวนน้อย อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่าน สามารถสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมระดับอุดมศึกษาสามารถพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาได้จริง และที่สำคัญแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะมีแนวคิดทางการจัดกิจกรรมแตกต่างกันไป เพื่อตอบสนองความต้องการของนิสิตในสถาบันของตน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบควรพิจารณาเนื้อหากิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา มีการแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน และควรมีการติดตามและประเมินผลถึงทักษะของนิสิตต่อคุณประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาทักษะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้เชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 212 คน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงไม่ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แต่ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นบุคคล 2 กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่

1. อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 42 ท่าน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา วิชาเอกนาฏศิลป์และศิลปะการแสดง วิชาเอกดนตรีศึกษา

2. นิสิตจาก 3 วิชาเอกที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 จากนิสิตหลักสูตรการศึกษบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ได้แก่

- 2.1 วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 55 คน ได้แก่

- 2.1.1 ชั้นปีที่2 จำนวน 12 คน เป็นชายจำนวน 3 คน เป็นหญิง จำนวน 9 คน

- 2.1.2 ชั้นปีที่3 จำนวน 19 คน เป็นชายจำนวน 6 คน เป็นหญิงจำนวน 13 คน

2.1.3 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 16 คน เป็นชายจำนวน 9 คน เป็นหญิงจำนวน 7 คน

2.1.4 ชั้นปีที่ 5 จำนวน 8 คน เป็นชายจำนวน 4 คน เป็นหญิงจำนวน 4 คน

2.2 วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์จำนวนทั้งสิ้น 49 คน ได้แก่

2.2.1 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 18 คน เป็นชายจำนวน 1 คน เป็นหญิงจำนวน 17 คน

2.2.2 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 9 คน ไม่มีนิสิตชาย เป็นหญิงจำนวน 9 คน

2.2.3 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 12 คน เป็นชายจำนวน 2 คน เป็นหญิงจำนวน 10 คน

2.2.4 ชั้นปีที่ 5 จำนวน 10 คน เป็นชายจำนวน 1 คน เป็นหญิงจำนวน 9 คน

2.3 วิชาเอกดนตรีศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 66 คน ได้แก่

2.3.1 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 21 คน เป็นชายจำนวน 6 คน เป็นหญิงจำนวน 15 คน

2.3.2 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน เป็นชายจำนวน 4 คน เป็นหญิงจำนวน 18 คน

2.3.3 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 13 คน เป็นชายจำนวน 6 คน เป็นหญิงจำนวน 7 คน

2.3.4 ชั้นปีที่ 5 จำนวน 10 คน เป็นชายจำนวน 6 คน เป็นหญิงจำนวน 4 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงเอกสาร โดยผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 – 2551 โดยขอข้อมูลจากหน่วยงานที่ดูแลการจัดกิจกรรมบูรณาการทุกคณะภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิต รวมถึงคุณลักษณะของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาตามที่คุรุสภากำหนด เพื่อกำหนดนิยามและโครงสร้างของตัวแปรทั้งหมดที่ต้องการวัด ได้แก่ กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมวิชาการและ บริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบวัดที่พัฒนาและสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นๆ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จำนวน 5 ท่าน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 60 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดแต่ละชุด และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค

ขั้นตอนที่ 4 คัดเลือก ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีแบบสอบถามจำนวน 2 ตอน รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ 1.) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน 1 ฉบับ 2.) แบบสอบถามกิจกรรมจำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง 4 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมนิสิต อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ที่ดูแลด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน รวมจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. การนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 60 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์รายข้อ (Item – Analysis) ผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามในแบบสอบถามทุกชุด (Item – Total Correlation) เมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามแต่ละชุด ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกสูงไว้ใช้ในการวิจัย และเลือกตัดข้อที่มีความสัมพันธ์ลบต่ำหรือมีความสัมพันธ์ทางลบทิ้งไป

2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาคในแบบสอบถามทุกชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ 1.) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล 2.) แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการ แก่ชุมชน 3.) แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และ 4.) แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน ซึ่งมีรายละเอียดและวิธีการสร้าง ดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อถามเกี่ยวกับรายละเอียดปัจจัยส่วนบุคคลของ อาจารย์ และปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิต โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์

1.1 เพศ

[...] ชาย

[...] หญิง

1.2 ประสบการณ์การทำงาน.....ปี (การเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย)

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต

2.1 เพศ

[...] ชาย

[...] หญิง

2.2 ระดับชั้นปี

[...] ชั้นปีที่ 2 [...] ชั้นปีที่ 3 [...] ชั้นปีที่ 4 [...] ชั้นปีที่ 5

2.3 วิชาเอก

[...] ทัศนศิลป์ศึกษา

[...] นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง

[...] ดนตรีศึกษา

2. แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นทั้งส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน และนอกเหนือจากรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน

แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาโครงการการจัดกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ในลักษณะของมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จาก จริงมากที่สุด จริงค่อนข้างจริง จริงน้อย ถึง ไม่จริงเลย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 100 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

ข้อ 0 กิจกรรมช่วยให้เกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

ข้อ 00 กิจกรรมช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน ไว้ดังนี้ สำหรับข้อความทางบวก คำตอบในช่อง

จริงมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

เกณฑ์การแปลความหมาย

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์และนิสิตผู้ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับใด โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.01-5.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับมากที่สุด
3.01-4.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับมาก
2.01-3.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับปานกลาง
1.01-2.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับน้อย
0.00-1.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นทั้งส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน และนอกเหนือจากรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน

แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาโครงการการจัดกิจกรรมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ในลักษณะของมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จาก จริงมากที่สุด จริง ก่อนข้างจริง จริงน้อย ถึง ไม่จริงเลย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ข้อ 0 กิจกรรมทำทาสีให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทที่ต่างกันไป

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ก่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

ข้อ 00 กิจกรรมกระตุ้นนิสิตให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ก่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ไว้ดังนี้ สำหรับข้อความทางบวก คำตอบในช่อง

จริงมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

เกณฑ์การแปลความหมาย

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ เพื่อให้ทราบถึงอาจารย์และนิสิตผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับใด ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.01-5.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับมากที่สุด
3.01-4.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับมาก
2.01-3.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับปานกลาง
1.01-2.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับน้อย
0.00-1.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

4. แบบสอบถามแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนที่จัดขึ้นสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นทั้งส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน และนอกเหนือจากรายวิชาที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน

แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาโครงการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามแบบ

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ในลักษณะของมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จาก จริงมากที่สุด จริง ก่อนข้างจริง จริงน้อย ถึง ไม่จริงเลย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ข้อ 0 การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้บัณฑิตได้เรียนรู้การบริหารจัดการภายในโรงเรียน

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ก่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

ข้อ 00 การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้บัณฑิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน

[....]	[....]	[....]	[....]	[....]
จริงมากที่สุด	จริง	ก่อนข้างจริง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ไว้ดังนี้ สำหรับข้อความทางบวก คำตอบในช่อง

จริงมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริง	ให้ 4 คะแนน
ก่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน

ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

เกณฑ์การแปลความหมาย

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์และนิสิตผู้ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับใด ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.01-5.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับมากที่สุด
3.01-4.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับมาก
2.01-3.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับปานกลาง
1.01-2.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับน้อย
0.00-1.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ และนิสิตจาก 3 วิชาเอกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1 ในกรณีของอาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ด้วยตนเอง และนัดวันเวลาเพื่อส่งมอบแบบสอบถามตามที่ท่านสะดวกและคาดว่าจะทำแบบสอบถามเสร็จ

2.2 ในกรณีของนิสิต ผู้วิจัยไปขอตารางสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระดับปริญญาตรีจากกองบริการการศึกษา และทำการตรวจสอบตารางสอนของนิสิตจาก 3 วิชาเอกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทราบวัน – เวลาเรียน และชื่ออาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชา จากนั้นผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่บริการการศึกษา ในแต่ละวิชาเอก เพื่อที่จะให้นิสิตในสังกัดได้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการนัดวันเวลา และวิธีเก็บข้อมูลจากจากอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่วิชาการศึกษาในแต่ละวิชาเอก

3. ใช้เวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 40 วัน จากนั้นทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ ได้แก่ แบบสอบถามที่อาจารย์ และนิสิตตอบครบทุกข้อแล้วนำมาทำการวิเคราะห์

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน ด้วยสถิติความถี่ และค่าร้อยละ (%)
2. ศึกษาทักษะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test แบบ independent และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) กับประสพการณ์การทำงานของอาจารย์ด้วยสถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2
4. เปรียบเทียบทักษะของนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอก ด้วยสถิติ t-test แบบ independent และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการดูกี (Tukey) ในกรณีที่ความแปรปรวนของคะแนนเท่ากัน และดูเนทีทรี (Dunnett T3) ในกรณีที่ความแปรปรวนของคะแนนไม่เท่ากัน เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นศึกษาทัศนะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Min	แทน	คะแนนต่ำสุด
Max	แทน	คะแนนสูงสุด
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Square)
t	แทน	ค่าแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
F	แทน	ค่าอัตราส่วนความแปรปรวน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
p	แทน	ค่าที่น้อยที่สุดของระดับนัยสำคัญ (α) ที่จะทำให้ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 (p-Value)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของอาจารย์และนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทัศนะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะของนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์กับทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอก

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของอาจารย์และนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลปรากฏดังตาราง 1-3

ตาราง 1 ข้อมูลด้านเพศของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	27.00	81.80
เพศหญิง	6.00	18.20
รวม	33.00	100.00

จากตาราง 1 พบว่า อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 33 คน ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์เพศชายจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 81.80 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตาราง 2 ข้อมูลด้านประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	n	ช่วงคะแนน	Min	Max	$\bar{X}$	SD
ประสบการณ์การทำงาน	33	32.00	4.00	36.00	14.93	10.78

จากตาราง 2 พบว่า ประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.93 ปี โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานสูงที่สุดคือ 36 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยที่สุดคือ 4 ปี

ตาราง 3 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	45.00	28.70
เพศหญิง	112.00	71.30
รวม	157.00	100.00
ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	47.00	29.93
ชั้นปีที่ 3	45.00	28.66
ชั้นปีที่ 4	39.00	24.84
ชั้นปีที่ 5	26.00	16.57
รวม	157.00	100.00
วิชาเอก		
ทัศนศิลป์ศึกษา	51.00	32.48
นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง	44.00	28.03
ดนตรีศึกษา	62.00	39.49
รวม	157.00	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 157 คน ส่วนใหญ่เป็นนิสิตเพศหญิงจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93 และส่วนใหญ่กำลังศึกษาในวิชาเอกดนตรีศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 39.49

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทัศนะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ผลปรากฏดังตาราง 4-9

ตาราง 4 ทัศนะของอาจารย์ต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

ข้อ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	33	4.09	0.68	มากที่สุด
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	33	4.24	0.56	มากที่สุด
3.	กิจกรรมท้าทายให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทที่ต่างกันไป	33	4.30	0.77	มากที่สุด
4.	กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เรียนจากตำราเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมบริการวิชาการให้แก่ชุมชนได้	33	3.91	0.98	มาก
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	33	4.03	1.02	มากที่สุด
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์	33	4.42	0.71	มากที่สุด
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการทำงานแบบโครงการ	33	4.30	0.88	มากที่สุด
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการสร้างสื่อการเรียนการสอน	33	3.91	0.80	
9.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม	33	4.55	0.56	มากที่สุด
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนรู้ในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	33	4.06	0.79	มากที่สุด
11.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจภาพรวมและมูลเหตุของการปฏิรูปการศึกษา	33	3.45	1.03	มาก
12.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มากขึ้น	33	3.52	1.09	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	กิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
13.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตทุกวิชาเอกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	33	4.27	0.76	มากที่สุด
14.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางคุณธรรมและจริยธรรม	33	4.48	0.57	มากที่สุด
15.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา	33	3.70	0.85	มาก
16.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตมีการคิด การเรียนรู้อย่างบูรณาการระหว่างวิชาการกับศาสตร์สาขาต่างๆ	33	4.06	0.79	มากที่สุด
17.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงบทบาทของครูในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน	33	4.24	0.71	มากที่สุด
18.	กิจกรรมช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตมีโอกาสดำเนินการพูดคุยกัน	33	4.09	0.80	มากที่สุด
19.	กิจกรรมช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกิดความคุ้นเคย	33	4.18	0.81	มากที่สุด
20.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น	33	4.61	0.56	มากที่สุด
รวม		33	4.12	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 4 ทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์มีทักษะเห็นด้วยมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น รองลงมาคือ กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม และกิจกรรมช่วยให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 4.55 และ 4.48 ตามลำดับ

ตาราง 5 ทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ข้อ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษา	33	4.39	0.70	มากที่สุด
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง	33	4.42	0.56	มากที่สุด
3.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาชีพจากประสบการณ์ตรง (ในการลงชุมชน)	33	4.15	0.51	มากที่สุด
4.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการบริหารจัดการโครงการ	33	4.21	0.65	มากที่สุด
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น	33	4.45	0.62	มากที่สุด
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเอง	33	4.52	0.57	มากที่สุด
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส	33	4.48	0.51	มากที่สุด
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความตระหนักถึงปัญหาการศึกษาในชนบท	33	4.33	0.60	มากที่สุด
9.	กิจกรรมกระตุ้นนิสิตให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท	33	4.24	0.71	มากที่สุด
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม	33	4.30	0.59	มากที่สุด
11.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้และเกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้	33	4.27	0.57	มากที่สุด
รวม		33	4.34	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 5 ทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์มีทักษะเห็นด้วยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเอง รองลงมาคือ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส และกิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 4.48 และ 4.45 ตามลำดับ

ตาราง 6 ทักษะของอาจารย์ต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ข้อ	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	33	4.33	0.60	มากที่สุด
2.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ	33	4.09	0.68	มากที่สุด
3.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน	33	4.03	0.73	มากที่สุด
4.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ	33	4.45	0.62	มากที่สุด
5.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	33	4.24	0.75	มากที่สุด
6.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน	33	4.36	0.74	มากที่สุด
7.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตซึมซับถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง	33	4.15	0.71	มากที่สุด
8.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม	33	4.00	0.87	มากที่สุด
9.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	33	4.21	0.70	มากที่สุด
10.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ	33	4.06	0.70	มากที่สุด
11.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน	33	3.94	0.86	มาก
รวม		33	4.17	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 6 ทักษะของอาจารย์ต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์มีทักษะเห็นด้วยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ รองลงมาคือ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะและการปฏิบัติงาน และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 4.36 และ 4.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษา
บัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้ผลปรากฏดังตาราง 7-9

ตาราง 7 ทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

ข้อ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	157	3.68	0.78	มาก
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	157	3.93	0.63	มาก
3.	กิจกรรมท้าทายให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไป ประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทที่ต่างกันไป	157	3.85	0.74	มาก
4.	กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เรียนจากตำรา เพิ่มมากขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมบริการ วิชาการให้แก่ชุมชนได้	157	3.73	0.78	มาก
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาไทย	157	4.09	0.79	มากที่สุด
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์	157	3.94	0.86	มาก
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการทำงานแบบโครงงาน	157	3.55	0.93	มาก
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการสร้างสื่อการเรียน การสอน	157	4.24	5.66	มากที่สุด
9.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม	157	4.04	0.76	มากที่สุด
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	157	3.99	0.73	มาก
11.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจภาพรวมและมูลเหตุของการปฏิรูป การศึกษา	157	3.62	0.92	มาก
12.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิต ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มากขึ้น	157	3.67	0.93	มาก
13.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตทุกวิชาเอกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่ง กันและกัน	157	3.85	0.79	มาก
14.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางคุณธรรม และจริยธรรม	157	3.97	0.84	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	กิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
15.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา	157	3.64	0.85	มาก
16.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตมีการคิด การเรียนรู้อย่างบูรณาการระหว่างวิชาการกับศาสตร์สาขาต่างๆ	157	3.87	0.83	มาก
17.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงบทบาทของครูในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน	157	4.05	0.82	มากที่สุด
18.	กิจกรรมช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกัน	157	3.88	0.87	มาก
19.	กิจกรรมช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกิดความคุ้นเคย	157	4.03	0.79	มากที่สุด
20.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น	157	4.12	0.61	มากที่สุด
รวม		157	3.89	0.60	มาก

จากตาราง 7 ทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทักษะเห็นด้วยมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการสร้างสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น และกิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 4.12 และ 4.09 ตามลำดับ

ตาราง 8 ทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ข้อ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษา	157	4.06	0.76	มากที่สุด
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง	157	4.03	0.76	มากที่สุด
3.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาชีพจากประสบการณ์ตรง (ในการลงชุมชน)	157	3.92	0.80	มาก
4.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการบริหารจัดการโครงการ	157	3.85	0.84	มาก
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น	157	3.97	0.82	มาก
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเอง	157	4.15	0.84	มากที่สุด
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส	157	4.28	0.74	มากที่สุด
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความตระหนักถึงปัญหาการศึกษาในชนบท	157	4.02	0.78	มากที่สุด
9.	กิจกรรมกระตุ้นนิสิตให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท	157	3.97	0.75	มาก
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม	157	4.05	0.79	มากที่สุด
11.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้และเกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้	157	4.17	0.75	มากที่สุด
รวม		157	4.04	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 8 ทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทักษะเห็นด้วยมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส รองลงมา คือ กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้และเกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ และกิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 4.17 และ 4.15 ตามลำดับ

ตาราง 9 ทศนะของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ข้อ	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน	n	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	157	3.87	0.81	มาก
2.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ	157	3.91	0.80	มาก
3.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน	157	3.71	0.90	มาก
4.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ	157	4.17	0.74	มากที่สุด
5.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	157	4.12	0.83	มากที่สุด
6.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน	157	4.10	0.74	มากที่สุด
7.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตซึมซับถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง	157	3.82	0.89	มาก
8.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม	157	3.94	0.87	มาก
9.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	157	4.03	0.84	มากที่สุด
10.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ	157	3.99	0.91	มาก
11.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน	157	3.81	0.82	มาก
รวม		157	3.95	0.64	มาก

จากตาราง 9 ทศนะของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทศนะเห็นด้วยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ รองลงมา คือ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณีและการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 4.12 และ 4.10 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานของอาจารย์กับทักษะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้ผลปรากฏดังตาราง 10-11

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามเพศ

ทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรม	n	$\bar{X}$	SD	t	p
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน					
เพศชาย	27	4.03	.49	2.12	.04*
เพศหญิง	6	4.50	.45		
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
เพศชาย	27	4.31	.43	.88	.38
เพศหญิง	6	4.48	.39		
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน					
เพศชาย	27	4.12	.53	1.08	.28
เพศหญิง	6	4.37	.43		
กิจกรรมรวมทุกด้าน					
เพศชาย	27	4.15	.40	1.63	.11
เพศหญิง	6	4.45	.40		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาทักษะของอาจารย์จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า อาจารย์ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ส่วนด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้าน อาจารย์มีทักษะไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การทำงานของอาจารย์กับทักษะของอาจารย์ ต่อ กิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

ตัวแปร	EXP	A	B	C	ABC
ประสพการณ์การทำงาน (EXP)	1.00				
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน	.03	1.00			
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (B)	.09	.48**	1.00		
การฝึกประสพการณ์ด้านการสอน (C)	.08	.65**	.59**	1.00	
กิจกรรมรวมทุกด้าน (ABC)	.08	.85**	.79**	.89**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า ประสพการณ์การทำงานของอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมรายด้านและด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอก ได้ผลปรากฏดังตาราง 12-16

ตาราง 12 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามเพศ

ทักษะของนิสิตต่อกิจกรรม	n	$\bar{X}$	SD	t	p
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน					
เพศชาย	45	3.69	.57	2.55	.01**
เพศหญิง	112	3.96	.59		
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
เพศชาย	45	3.88	.67	1.98	.05*
เพศหญิง	112	4.10	.52		
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน					
เพศชาย	45	3.84	.78	1.22	.22
เพศหญิง	112	3.99	.56		
กิจกรรมรวมทุกด้าน					
เพศชาย	45	3.80	.63	2.05	.04*
เพศหญิง	112	4.02	.48		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ,** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตมีทักษะไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครู
ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามระดับชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน					
ระหว่างกลุ่ม	5.52	3	1.84	5.66	.00***
ภายในกลุ่ม	49.77	153	.32		
รวม	55.30	156			
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
ระหว่างกลุ่ม	3.52	3	1.17	3.67	.01**
ภายในกลุ่ม	48.94	153	.32		
รวม	52.47	156			
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3.65	3	1.21	3.13	.02*
ภายในกลุ่ม	59.46	153	.38		
รวม	63.11	156			
กิจกรรมรวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	3.63	3	1.21	4.43	.00***
ภายในกลุ่ม	41.83	153	.27		
รวม	45.47	156			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05,**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01,***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพบความแตกต่างของทักษะของนิสิตทั้งรายด้านทุกด้านและด้านรวมในแต่ละระดับชั้นปี จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทักษะของนิสิตทั้งรายด้านทุกด้านและด้านรวมในแต่ละระดับชั้น ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ 2 - 5 โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการดูเก้ (Tukey) ใน

ทักษะของนิสิตด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน ส่วนด้านอื่นใช้วิธีการดูเนทีทรี (Dunnett T3) เนื่องจากความแปรปรวนของคะแนนไม่เท่ากัน ได้ผลปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวม จำแนก ตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี /ประเภทกิจกรรม	ปี2	ปี3	ปี4	ปี5
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X}$)	4.16	3.80	3.68	3.82
ปี2	4.16			
ปี3	3.80	.35**		
ปี4	3.68	.47**	.12	
ปี5	3.82	.33	.01	.14
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ($\bar{X}$)	4.24	3.95	3.87	4.09
ปี2	4.24			
ปี3	3.95	.29		
ปี4	3.87	.37**	.07	
ปี5	4.09	.14	.14	.37**
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน ($\bar{X}$)	4.10	3.75	3.89	4.10
ปี2	4.10			
ปี3	3.75	.35*		
ปี4	3.89	.21	.14	
ปี5	4.10	.00	.35	.21
กิจกรรมรวมทุกด้าน ($\bar{X}$)	4.17	3.83	3.81	4.01
ปี2	4.17			
ปี3	3.83	.33*		
ปี4	3.81	.35**	.02	
ปี5	4.01	.16	.17	.19

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณาทัศนคติของนิสิตด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า มีทัศนคติของนิสิต 2 กลุ่มที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 กับ นิสิตชั้นปีที่ 3 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นิสิตชั้นปีที่ 2 กับ นิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนิสิตด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า มีทัศนคติของนิสิต 2 กลุ่มที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นิสิตชั้นปีที่ 4 กับนิสิตชั้นปีที่ 5 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนิสิตด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า พบว่า มีทัศนคติของนิสิต 1 กลุ่มที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 กับนิสิตชั้นปีที่ 3 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนิสิตด้านกิจกรรมรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า มีทัศนคติของนิสิต 2 กลุ่มที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 กับนิสิตชั้นปีที่ 3 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นิสิตชั้นปีที่ 3 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามวิชาเอก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน					
ระหว่างกลุ่ม	12.93	2	6.47	23.50***	0.00
ภายในกลุ่ม	42.37	154	0.28		
รวม	55.31	156			
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
ระหว่างกลุ่ม	8.54	2	4.27	14.96***	0.00
ภายในกลุ่ม	43.94	154	0.29		
รวม	52.47	156			
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	8.21	2	4.10	11.51***	0.00
ภายในกลุ่ม	54.91	154	0.36		
รวม	63.12	156			
กิจกรรมรวมทุกด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	9.61	2	4.81	20.64***	0.00
ภายในกลุ่ม	35.86	154	0.23		
รวม	45.48	156			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตจำแนกตามวิชาเอก พบว่า นิสิตที่มีวิชาเอกต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพบความแตกต่างของทักษะของนิสิตทั้งรายด้านทุกด้านและด้านรวมในแต่ละวิชาเอก จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทักษะของนิสิตทั้งรายด้านทุกด้านและด้านรวมในแต่ละวิชาเอก ได้แก่ ทักษะศิลปศึกษา นาฏศิลป์ศิลปะการแสดง ดนตรีศึกษา ดนตรีไทย และดนตรีสากล โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการดูกี (Tukey) ในทักษะของนิสิตด้านกิจกรรมวิชาการ

และบริการวิชาการแก่ชุมชน ส่วนด้านอื่นใช้วิธีการดูเนทีทรี (Dunnett T3) เนื่องจากความแปรปรวนของคะแนนไม่เท่ากัน ได้ผลปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก /ประเภทกิจกรรม	A	B	C
กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X}$)	3.47	4.01	4.13
ทัศนศิลป์ศึกษา (A)	3.48		
นาฏศิลป์ศิลปะการแสดง (B)	4.01	.53***	
ดนตรีศึกษา (C)	4.13	.65*	.12
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ($\bar{X}$)	3.71	4.13	4.25
ทัศนศิลป์ศึกษา (A)	3.71		
นาฏศิลป์ศิลปะการแสดง (B)	4.13	.41**	
ดนตรีศึกษา (C)	4.25	.53*	.11
การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน ($\bar{X}$)	3.65	3.94	4.20
ทัศนศิลป์ศึกษา (A)	3.66		
นาฏศิลป์ศิลปะการแสดง (B)	3.94	.28	
ดนตรีศึกษา (C)	4.20	.54*	.25*
กิจกรรมรวมทุกด้าน ($\bar{X}$)	3.61	4.03	4.20
ทัศนศิลป์ศึกษา (A)	3.62		
นาฏศิลป์ศิลปะการแสดง (B)	4.03	.41**	
ดนตรีศึกษา (C)	4.20	.57*	.16

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนจำแนกตามวิชาเอก พบว่า มีทักษะของนิสิต 2 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ศิลปะการแสดง มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .001 นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา มีทักษะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำแนกตามวิชาเอก พบว่า มีทักษะของนิสิต 2 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน จำแนกตามวิชาเอก พบว่า มีทักษะของนิสิต 2 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษาและดนตรีไทย มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ศิลปะการแสดง กับนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตด้านกิจกรรมรวมทุกด้าน จำแนกตามวิชาเอก พบว่า มีทักษะของนิสิต 2 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตวิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา กับนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง

ในด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอธิการบดี อธิการบดีมีทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี)คณะศิลปกรรมศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งหมายถึง อธิการบดีมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมและเชื่อว่ากิจกรรมเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการพัฒนานิสิตในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต โดยทักษะของอธิการบดีต่อวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อธิการบดีมีทักษะเห็นด้วยมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงบทบาทของครูในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน และกิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น ส่วนทักษะของอธิการบดีต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อธิการบดีมีทักษะเห็นด้วยมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีกิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น และทักษะของอธิการบดีต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อธิการบดี มีทักษะเห็นด้วยมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การบริหารจัดการภายในโรงเรียน รองลงมาคือ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์

ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตซึมซับถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอาจารย์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์จัดอยู่มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์มากต่อนิสิต ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเช่นนี้ขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากช่วยให้นิสิตเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสมดุลระหว่างการดำรงอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงวัฒนธรรมเก่าและใหม่ เกิดการบูรณาการทางความคิด ความเชื่อ กระบวนการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน จนเกิดเป็นอัตลักษณ์ของสังคมไทย รวมถึงกิจกรรมได้พัฒนาจิตสำนึกของการเป็นครูสายศิลป์ในมิติใหม่ ส่งเสริมวิสัยทัศน์ความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู โดยกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติครูตามแนวคิดการปฏิรูปการศึกษานบนพื้นฐานของฐานคิดทางการศึกษาไทย มากกว่าที่จะยึดตามฐานคิดแบบตะวันตกแบบเก่าเช่นในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งแนวคิดการจัดกิจกรรมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่ผ่านมา อาจารย์มักแยกกิจกรรมออกจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบที่เหมาะสมของการจัดกิจกรรมนั้น อาจารย์ควรบูรณาการกิจกรรมเข้ากับการเรียนการสอน และกำหนดรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับระบบการศึกษา ระบบสังคมเพื่อให้นิสิตเข้าถึงโครงสร้างของสังคมได้อย่างแท้จริง รวมถึงควรมีการเพิ่มจำนวนอาจารย์อาสาในการนำนิสิตลงชุมชนมากขึ้น นอกจากนี้หัวข้อการพัฒนานิสิตในด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการปฏิบัติวิชาชีพครูมาก และควรบรรจุประเด็นนี้ลงในการดำเนินกิจกรรม โดยมุ่งพัฒนาให้ทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและนิสิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนิสิต นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์จัดอยู่มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว และต้องการให้มีการกิจกรรมเช่นนี้อีก โครงการที่จัดขึ้นเป็นการให้ความรู้และประสบการณ์โดยตรงที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในสาขานี้อย่างยิ่ง ทำให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบท นอกจากนี้ควรมีการจัดการเรื่องวิทยากรผู้ให้ข้อมูล หรือการติดต่อสื่อสารกันให้ชัดเจนระหว่างผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้นิสิตสามารถสอบถามข้อมูลและเก็บข้อมูลในพื้นที่ได้มากกว่านี้ ควรมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลได้นานกว่านี้ เพราะที่ผ่านมาระยะเวลาที่มีจำกัดทำให้ได้ข้อมูลน้อย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการ แก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทัศนะของอาจารย์ และนิสิตต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ใน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากถึงมากที่สุด
2. อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานของอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
3. นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทัศนะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 212 คน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงไม่ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แต่ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ซึ่งประชากรที่

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นบุคคล 2 กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่

1. อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 42 ท่าน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ วิชาเอกดนตรีศึกษา ดนตรีไทย - ดนตรีสากล

2. นิสิตจาก 3 วิชาเอกที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2551 จากหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จาก 3 วิชาเอก จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ได้แก่ วิชาเอกทัศนศิลป์ศึกษา วิชาเอกศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ และวิชาเอกดนตรีศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบสอบถามลักษณะทางจิตและแบบสอบถามปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .12 - .69 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84
3. แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .32 - .66 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .82
4. แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .31 - .61 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ และนิสิตจาก 4 วิชาเอกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1 ในกรณีของอาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ด้วยตนเอง และนัดวันเวลาเพื่อส่งมอบแบบสอบถามตามที่ท่านสะดวกและคาดว่าจะทำแบบสอบถามเสร็จ

2.2 ในกรณีของนิสิต ผู้วิจัยไปขอตารางสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับปริญญาตรีจากกองบริการการศึกษา และทำการตรวจสอบตารางสอนของนิสิตจาก 3 วิชาเอกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทราบวัน – เวลาเรียน และชื่ออาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชา จากนั้นผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่บริการการศึกษา ในแต่ละวิชาเอก เพื่อที่จะให้นิสิตในสังกัดได้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการนัดวันเวลา และวิธีเก็บข้อมูลจากจากอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่วิชาการศึกษาในแต่ละวิชาเอก

3. ใช้เวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 40 วัน จากนั้นทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ ได้แก่ แบบสอบถามที่อาจารย์ และนิสิตตอบครบทุกข้อแล้วนำมาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 11.5 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน ด้วยสถิติความถี่ และร้อยละ (%)
2. ศึกษาทัศนะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test แบบ independent และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของอาจารย์ ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) กับประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ด้วยสถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2
4. เปรียบเทียบทัศนะของนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอก ด้วยสถิติ t-test แบบ independent และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการดูกี (Tukey) ในกรณีที่ความแปรปรวนของคะแนนเท่ากัน และดูเนทีทรี (Dunnett T3) ในกรณีที่ความแปรปรวนของคะแนนไม่เท่ากัน เมื่อพบว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. อธิการบดี อาจารย์และนิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่

1.1 ด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน อธิการบดีมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

1.2 ด้านกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ อธิการบดีมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

1.3 ด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อธิการบดีมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ได้แก่ ด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยอาจารย์เพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่าอาจารย์เพศชาย และประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

3. นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่

3.1 นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่านิสิตเพศชาย นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตเพศชาย และนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตเพศชาย ส่วนด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และกับชั้นปีที่ 4 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 และนิสิตชั้นปีที่ 4 เห็น

ด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และกับชั้นปีที่ 4

3.3 นิสิตที่มีวิชาเอกต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตเอกนาฏศิลป์ศิลปะการแสดงและเอกดนตรีศึกษา เห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตเอกทัศนศิลป์ศึกษา นอกจากนี้นิสิตเอกดนตรีศึกษา เห็นด้วยกับการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่านิสิตเอกทัศนศิลป์ศึกษา

อภิปรายผล

ผู้วิจัยจะอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัยตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 “ทัศนคติของอาจารย์ และนิสิตต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษาศรีวิชัยระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากถึงมากที่สุด”

จากการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของอาจารย์ และนิสิตต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาศรีวิชัยระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า อาจารย์และนิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาศรีวิชัยระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยแบ่งได้เป็น 3 ด้าน กล่าวคือ 1.) ด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2.) ด้านกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 3.) ด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อาจารย์มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และนิสิตมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ และนิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาศรีวิชัยระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ใน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากถึงมากที่สุด ข้อค้นพบนี้สามารถอธิบายได้จากข้อมูลในหนังสือความเป็น

คน ความเป็นครูที่ได้รายงานถึงรูปแบบและแนวคิดนิสิตจากการที่ได้ไปทำกิจกรรมต่างๆ ว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต เป็นสิ่งที่นิสิตไม่สามารถหาได้จากในห้องเรียน ทำให้ซึมซับความเป็นครูได้อย่างลึกซึ้งและได้ไปสัมผัสผู้เรียนอีกมิติหนึ่งจากการลงไปสำรวจชุมชน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เกิดมาจากเจตนารมณ์ของผู้บริหารและอาจารย์ที่รับผิดชอบในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ที่ต้องการพัฒนานิสิตให้เป็นครูอย่างแท้จริง และข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องจึงเป็นการสนับสนุนแนวทางการผลิตครู 5 ปีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ม.ป.ป.: 5-25) ที่ระบุไว้ว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ คุณธรรม และจริยธรรม การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมพัฒนาดน กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมค่ายภาษา กิจกรรมกลุ่มสนใจ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น ในการกำหนดทักษะและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมเพื่อพัฒนานั้น สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ (คุณลักษณะของบัณฑิต) ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยลักษณะการดำเนินการพัฒนา สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะชีวิตทั้งในระหว่างภาคเรียนต้น และ/หรือภาคเรียนปลาย และภาคเรียนฤดูร้อนของทุกปีการศึกษา โดยกิจกรรมที่จัดจะต้องเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตลอดโปรแกรมการศึกษา ระยะเวลาเรียน 5 ปี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเนาวรัตน์ กังเมง (2542) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต 4 ด้านคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและด้านส่งเสริมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัย รังสิตแต่ละด้านและโดยรวม 4 ด้านพบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ที่ผู้บริหาร เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อการจัดกิจกรรม นักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543; อ้างอิงจาก วัลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤทธ์ และพินดา ดามาพงศ์. 2527) ที่ได้ทำการศึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยรัฐ 10 แห่ง ทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยเลือกศึกษาในนิสิตที่กำลังศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาขาสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า ทำให้มีการพัฒนาดนเองในด้านความคิด ความมีเหตุผลมากขึ้น รวมถึงพัฒนาด้านบุคลิกภาพ และความรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย

สมมติฐานที่ 2 “อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน และประสพการณ์การทำงานของ อาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับ ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)”

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมใน การผลิตครูหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การ ทำงานของอาจารย์กับทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับ ปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) พบว่า อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครู หลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ได้แก่ ด้านกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน โดย อาจารย์เพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่าอาจารย์เพศชาย และประสพการณ์การทำงานของอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครู หลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้เพียงบางส่วน โดยผู้วิจัยจะแยกอภิปรายผลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ในด้านตัวแปรเพศ อาจารย์ที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการ แก่ชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย รวมถึง ประสพการณ์การทำงานของอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตร การศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ข้อค้นพบนี้อาจจะอธิบายได้จากอาจารย์ทุก ท่านในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ล้วนดำเนินงานจัดกิจกรรมตาม นโยบายที่มหาวิทยาลัยวางไว้ เพื่อมุ่งให้นิสิตในหลักสูตรมีความเป็นครูอย่างแท้จริง โดยลักษณะ ของกิจกรรมที่ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2550 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานิสิตให้เกิดทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรม วิชาการ กิจกรรมพัฒนาดน กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมค่ายภาษา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น ซึ่งในกิจกรรมเหล่านี้อาจารย์จะต้อง ควบคุมดูแล และผลักดันให้นิสิตบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในทุกกิจกรรมที่จัดขึ้น ดังนั้นปัจจัย ส่วนบุคคลของอาจารย์ที่แตกต่างกันจึงไม่ส่งผลทักษะของอาจารย์ต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้าน รวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมติฐานที่ 3 “นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกัน”

จากการผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวม ในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และ วิชาเอก พบว่า นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แก่

- 1.) นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่านิสิตเพศชาย นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตเพศชาย และนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงเห็นด้วยกับกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตเพศชาย ส่วนด้านการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 2.) นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมด้านวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และกับชั้นปีที่ 4 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 และนิสิตชั้นปีที่ 4 เห็นด้วยกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยกับกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และกับชั้นปีที่ 4
- 3.) นิสิตที่มีวิชาเอกต่างกันมีทัศนคติต่อกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกประสบการณ์ด้านการสอน และกิจกรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนิสิตเอกนาฏศิลป์ศิลปการแสดงและเอกดนตรีศึกษา เห็นด้วยกับกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมรวมทุกด้านมากกว่านิสิตเอกทัศนศิลป์ศึกษา นอกจากนี้นิสิตเอกดนตรีศึกษา เห็นด้วยกับการฝึกประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่านิสิตเอกทัศนศิลป์ศึกษา ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ผู้วิจัยตั้งไว้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกของนิสิตที่แตกต่างกันทำให้มีทักษะต่อกิจกรรมเป็นรายด้าน และด้านรวมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่างกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัมพา ชองทุมมินทร์ (2541) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ชั้นปี และคณะวิชา กับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 โดย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร คณะวิชา เพศ และชั้นปี มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา ได้แก่ คณะวิชา ชั้นปี และเพศ ซึ่งสามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.89 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธาริณี สุขจิตต์ (2543) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านประสบการณ์การทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม การได้รับหลักคิดจากการดำเนินกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเนาวรัตน์ กังเมง (2542) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทักษะนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านส่งเสริมวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์และโดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในด้าน ศิลปวัฒนธรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการและโดยรวม 4 ด้าน ส่วน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 มีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในด้านบำเพ็ญประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยศึกษาทักษะของอาจารย์ และนิสิต ต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากที่ผลการวิจัยพบว่าอธิการบดี อาจารย์และนิสิตมีทักษะที่ดีต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

กิจกรรมรวมทุกด้านและรายด้านในด้าน 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน หน่วยงานที่ดูแลนิสิตในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จึงควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมเช่นนี้ต่อไป ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมในการจัดการศึกษาในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ในครั้งนี้ ได้แก่ การให้ทุนจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตในโครงการถึงปีละ 15,000 บาทต่อคน แต่มีการให้เพียงรุ่นเดียว คือนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาและจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้เพื่อสนับสนุนให้นิสิตทำกิจกรรมพัฒนาความเป็นครูได้อย่างเต็มที่ในทุกมิติ

2. จากที่ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) แตกต่างกันนั้น อาจารย์หรือหน่วยงานที่วางนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) จึงควรตระหนักในปัจจัยส่วนบุคคลเหล่านี้ของนิสิต โดยกำหนดสาระการเรียนรู้และรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิต ให้นิสิตได้ผสมผสานวิชาการในสาขาที่ตนเองกำลังศึกษาลงไปใช้จริงในกิจกรรม รวมถึงเนื้อหาสาระกิจกรรมควรมีความแปลกใหม่ เป็นการเปิดมุมมองนิสิตให้กว้างขึ้น และสามารถประยุกต์สิ่งที่ได้จากกิจกรรมไปใช้จริงใน การประกอบวิชาชีพครู นอกจากนี้อาจารย์ควรจัดเตรียมแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับนิสิตให้พร้อม ให้นิสิตได้ใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หรืออาจเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. คณะศิลปกรรมศาสตร์ควรทำการศึกษาเพื่อติดตามและประเมินนิสิตกลุ่มนี้เป็นระยะๆ เช่น ทุกปีการศึกษา โดยให้แต่ละวิชารับผิดชอบนิสิตในวิชาเอกของตน จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาสามารถไปประกอบวิชาชีพครู โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายทั้งสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม จะได้รับข้อมูลทั้งทางเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อนำไปประเมินว่านิสิตกลุ่มนี้สามารถประยุกต์เนื้อหาความรู้จากกิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้หรือไม่ และจะสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมในการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบให้กลุ่มตัวอย่างรายงานตนเอง (Self-Report) ในการศึกษาในอนาคต อาจมีการเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตในการทำกิจกรรม เพื่อประเมินถึงศักยภาพนิสิตระหว่างดำเนินกิจกรรม และนโยบายการจัดกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยว่าเอื้อประโยชน์ต่อสังคมมากน้อยแค่ไหน เช่น การสัมภาษณ์ถึงบุคคลในชุมชนในกรณีที่นิสิตลงไปพัฒนาชุมชนในพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น เพื่อที่คณะและมหาวิทยาลัยจะสามารถนำข้อมูลมาเตรียมความพร้อมนิสิตก่อนลงไปทำกิจกรรมจริง

3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรพิจารณาและผลักดันให้มีทุนการศึกษา สนับสนุนนิสิตของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ทุกรุ่น ตลอด ระยะเวลาของหลักสูตร เพื่อเป็นการจูงใจนิสิตที่เป็นคนดีคนเก่ง และมีความต้องการจะเป็นครู ให้ เข้ามาสู่เส้นทางวิชาชีพครู โดยมีการประกันการมีงานทำด้วย นิสิตที่เข้าโครงการจะมีความมั่นใจว่า ตนเองมีความมั่นคงและมีสิ่งสนับสนุนทั้งขณะที่กำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษา นอกจาก ทุนการศึกษาแล้ว ยังมีงบประมาณส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา มอบให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้บริหารจัดการและนำไปใช้ดำเนินกิจกรรมพัฒนานิสิตนั้น เป็นส่วนที่จำเป็นมาก ควรพิจารณางบประมาณส่วนนี้ให้มีต่อไป เนื่องจากการที่นิสิตจะซึมซับความ เป็นครูและทักษะการสอน การแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างแท้จริงนั้น ไม่สามารถเกิดจากเนื้อหา วิชาการในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว หากแต่นิสิตต้องลงไปสัมผัสกับสถานการณ์จริง และลงมือ ปฏิบัติในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงอาจมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน อาจารย์และ นักเรียนหรือชาวบ้านในบริบทนั้นๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนานิสิตให้เป็นครูที่สมบูรณ์และมีศักยภาพ ต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา พิริยะจิตรา. (2548). *กิจการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองกิจการนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544, 2 กุมภาพันธ์). *วารสารวิชาการ พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
- โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). *ความเป็นคน ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : ยูเนียนอลตราไวโอเรต
- จรวัยพร ธรณินทร์. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8-9 (พ.ศ. 2540-2549)*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล สถาบันพระปกเกล้า, ทบวงมหาวิทยาลัย.
- แนะนำ มศว. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2550, จาก <http://www.swu.ac.th/aboutswu/introduction.asp>.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *ผลและแผนการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของ ทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : เอกสารพิมพ์สำนักงาน.
- ธาริณี สุขจิตต์. (2543). *ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2538). *กิจกรรมนิสิตนักศึกษา*. เอกสารประกอบวิชาองค์และกิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง. (2543). *การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตาม "คำขวัญ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย"*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พื้นฐานการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เนาวรัตน์ กังเม้ง. (2542). *ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). *ผ่านทางตันปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ประนอม รอดคำดี. (2537). *รูปแบบการพัฒนาระดับความสุสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประเวศ วะสี. (2545). *ผ่านทางตันปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). *การติดตามและประเมินผลโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. เอกสาร มศว

มศว ผลักดันครู 5 ปี. (2550, 29 สิงหาคม). สยามรัฐ. หน้า 7

ยุทธพงษ์ ยุคณธร. (2543). *การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2528). *งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2543). *การพัฒนานิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2548). *ทัศนศิลป์ศึกษา*. กรุงเทพฯ: สันติศิริ.

สมเชาว์ เกษประทุม. *คุณภาพของครูไทย*. มติชน 27 พฤษภาคม 2545.

สารจากอธิการบดี. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2551, จาก <http://www.swu.ac.th/aboutswu/message.asp>.

สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2545). *กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการ

สิปปนนท์ เกตุทัต. (2545). *จากอดีตและปัจจุบันสู่อนาคตของการปฏิรูปการศึกษาไทย : สู่สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *เอกสารชุดการปฏิรูปการศึกษา : วาระแห่งชาติ เล่มที่ 1 จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่จะพาประเทศพ้นวิกฤต*. กรุงเทพฯ : รัตนพรชัย จำกัด.

_____. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ตซินดิเคท.

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). *คู่มือการดำเนินงานตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. มปพ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ : องค์การมหาชนเฉพาะกิจ.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). *มิติใหม่ของกิจกรรมนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา*.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- อธิการบดีธรรมรงค์ “สอนหนึ่งรายวิชา...เขียนตำราเพื่อหนังสือหนึ่งเล่ม”. (2547, เมษายน-
พฤษภาคม). *มศว ชุมชน*. 1(4). สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2551,จาก
<http://www.swu.ac.th/journal/swucommunity/v1n4/article07.htm>.
- อัมพา ชองทุมมินทร์. (2541). *เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏ
อุดรธานี*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Chiekering, Arthur W. ; & Reisser, Linda. (1993) .*Education and Identity*. 2nd ed.
San Francisco : Jossey Bass Publishers.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd. ed. New York : McGraw-hill Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ
อาจารย์ประจำภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ
อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.ราชนัย บุญธิมา
อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“ทัศนะของอาจารย์ และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของ
นิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดใช้เพื่อตอบคำถาม
การวิจัยในภาพรวมไม่ได้เจาะจงที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ข้อมูลของท่านทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อ
การวิจัยเป็นอย่างยิ่ง และนางสาวธัญญา คำสวัสดิ์ ในฐานะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวน 4 ตอน ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถาม
ให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน
3. แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
4. แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

- ในกรณีที่ท่านเป็น อาจารย์ กรุณากรอกข้อมูลส่วนตัวในข้อ 1
- ในกรณีที่ท่านเป็น นิสิต กรุณากรอกข้อมูลส่วนตัวในข้อ 2

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์

1.1 เพศ

[...] ชาย

[...] หญิง

1.2 สังกัด

[...] คณะศิลปกรรมศาสตร์

[...] คณะศึกษาศาสตร์

1.3 ประสบการณ์การทำงาน.....ปี (การเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย)

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต

2.1 เพศ

[...] ชาย

[...] หญิง

2.2 ระดับชั้นปี

[...] ชั้นปีที่ 2

[...] ชั้นปีที่ 3

[...] ชั้นปีที่ 4

2.3 วิชาเอก

[...] ทักษะศิลปศึกษา

[...] นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง

[...] ดนตรีศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย [/] ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษา					
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง					
3.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาชีพจากประสบการณ์ตรง (ในการลงชุมชน)					
4.	กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เรียนจากตำราเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมบริการวิชาการให้แก่ชุมชนได้					
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย					
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์					
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการทำงานแบบโครงการ					
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการสร้างสื่อการเรียนการสอน					
9.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต					
11.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจภาพรวมและมูลเหตุของการปฏิรูปการศึกษา					
12.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มากขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
13.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตทุกวิชาเอกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน					
14.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางคุณธรรมและจริยธรรม					
15.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา					
16.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตมีการคิด การเรียนรู้อย่างบูรณาการระหว่างวิชาการกับศาสตร์สาขาต่างๆ					
17.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงบทบาทของครูในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน					
18.	กิจกรรมช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกัน					
19.	กิจกรรมช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกิดความคุ้นเคย					
20.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย [/] ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
3.	กิจกรรมท้าทายให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทที่ต่างกันไป					
4.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการบริหารจัดการโครงการ					
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น					
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเอง					
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส					
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความตระหนักถึงปัญหาการศึกษาในชนบท					
9.	กิจกรรมกระตุ้นนิสิตให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท					
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม					
11.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้และเกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย [/] ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ					
2.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน					
3.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การบริหารจัดการภายในโรงเรียน					
4.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
5.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ					
6.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
7.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ					
8.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี					
9.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน					
10.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตซึมซับถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง					
11.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม					

ภาคผนวก ค

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามกิจกรรมวิชาการและบริการวิชาการแก่ชุมชน

ข้อ	ข้อความคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1.	กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษา	.33
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง	.19
3.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาชีพจากประสบการณ์ตรง (ในการลงชุมชน)	.39
4.	กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เรียนจากตำราเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมบริการวิชาการให้แก่ชุมชนได้	.45
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	.53
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์	.38
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการทำงานแบบโครงการ	.52
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการสร้างสื่อการเรียนการสอน	.37
9.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตอาสาในการทำประโยชน์เพื่อสังคม	.12
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงหลักการจัดการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	.27
11.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจภาพรวมและมูลเหตุของการปฏิรูปการศึกษา	.31
12.	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจโครงการผลิตครูการศึกษา ชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มากขึ้น	.32
13.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตทุกวิชาเอกเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	.46
14.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางคุณธรรมและจริยธรรม	.69
15.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา	.58
16.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตมีการคิด การเรียนรู้อย่างบูรณาการระหว่าง	.50

ข้อ	ข้อความคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
	วิชาการกับศาสตร์สาขาต่างๆ	
17.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเข้าใจถึงบทบาทของครูในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน	.57
18.	กิจกรรมช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกัน	.55
19.	กิจกรรมช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกิดความคุ้นเคย	.42
20.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่น	.64
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability : Alpha) เท่ากับ .84		

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสอบถามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	.51
2.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	.54
3.	กิจกรรมท้าทายให้นิสิตได้นำความรู้ทางวิชาการที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทที่ต่างกันไป	.57
4.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการบริหารจัดการโครงการ	.66
5.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น	.60
6.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้ขยายโลกทัศน์ของตนเอง	.47
7.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงของผู้ด้อยโอกาส	.32
8.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดความตระหนักถึงปัญหาการศึกษาในชนบท	.34
9.	กิจกรรมกระตุ้นนิสิตให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท	.39
10.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม	.54
11.	กิจกรรมช่วยให้นิสิตเรียนรู้และเกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้	.57
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability : Alpha) เท่ากับ .82		

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
1.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ	.57
2.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน	.58
3.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้การบริหารจัดการภายในโรงเรียน	.54
4.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	.33
5.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้เรียนรู้จิตวิทยาของเด็กในช่วงวัยต่างๆ	.41
6.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้นำความรู้ที่ทางวิชาการไปใช้จริงให้เหมาะสมกับผู้เรียน	.61
7.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ๆ	.53
8.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้ฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	.66
9.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาความเป็นครูอย่างครบถ้วน ทั้งความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน	.48
10.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตซึมซับถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง	.59
11.	การฝึกประสบการณ์ด้านการสอนช่วยให้นิสิตได้สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม	.31
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability : Alpha) เท่ากับ .83		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	ชนัญญา คำสวัสดิ์
วันเดือนปีเกิด	7 พฤศจิกายน 2523
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ศิลปศึกษา โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/1527 หมู่บ้านนักกีฬา ถนนเทพกรีธา เขตสะพานสูง กทม. 10250
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2546	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ